

25. februar 2004

Kr. 10,-

69. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 2

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Det lønnsomme prisfall

En ny økonomi – En ny sosiologi

Er det så at vi her i Norge har et alternativ, til våre dagers økonomiske oppfatning, den som for våre øyner for tredje gang i dette århundrede driver Vestens land til konkursens rand?

Svaret er bekreftende. Teoretisk er det hele tilrettelagt. Vil noen prøve de nye retningslinjer? Her skal gis et forsøk på å skissere dem.

Det nye synspunkt ligger på det mentale plan

At det nye synspunkt ligger på det mentale plan, betyr at det er vår tenkning om, vår oppfatning av, tingene, som skal endres. Det er også fra den nye videnskapsgren, fra sosio-psykologien, det nye syn stammer.

1) *Hva sosio-psykologien sier om den virkelighet som omgir oss til daglig.*

Sosio-psykologien avslører at vi lever innenfor en dobbelt virkelighet, en objektiv virkelighet, basert på evig lovmessighet, og som vi sosialt og kollektivt må bygge på, skal vi få orden på samfunnsøkonomien og dermed varig fred. Evangeliet kaller denne virkelighet: «Klippen».

Den annen virkelighet kalles relativ, fordi den er virkelig bare i relasjon til våre (feilaktige) tanker om tingene. Den er basert på vårt penge-system, med dets institusjoner og den lovmessighet, som hersker der. Denne virkelighet er bare midlertidig. Evangeliet kaller den «sandgrunn», likesom det stiller de to vir-

keligheter opp mot hinannen under navn av «Gudsriket» og «riket av denne verden» (dette kosmos, d.e. dette samfunnssystem). Eller i en annen forbindelse: «Ingen kan tjene to herrer», «Ingen kan tjene Gud og Mammon». Dette vil her si, at enten må den objektive sannhetens ånd råde i samfunnslivet, eller pengesystemets bedrageriske ånd. Tjener du systemet kan du i det lange løp ikke tjene menneskeheten. Har vi ikke sett nok av eksempler på det?

2) Begrepsforvirring i tiden

En, for vårt samfunnsliv, høyst skjebnesvanger begrepsforvirring viser seg i søkelyset fra det nye synspunkt. Mens det stadig sies og menes at «staten er deg og meg» og «staten er samfunnet», åpenbares at det er samfunnet som er deg og meg, og at staten er noe ganske annet.

3) Hva samfunn og stat er

Samfunnet er en objektiv virkelighet, en levende, organisk helhet, beroende på evige lover. Du og jeg er levende celler i samfunnslegemet. Staten derimot er samfunnets største utgiftspost, vår fellesadministrasjon; du og jeg er numre i statens kartotek.

Også utenfor sosio-psykologien har det utkrystallisert seg en definisjon av staten. Den danske rettslærde, Knud Berlin, som sies å være Skandinavias fremste, uttaler: «Statskassen er staten, som juridisk person». Som sagt statskassen er vår

største kollektive utgift.

Ett er iallfall sikkert! Uten skatt, ingen stat. Staten er altså en relativ virkelighet.

Der hersker også stor begrepsforvirring omkring ordene rigdom og verdi, i økonomisk betydning. Pengerigdom og pengeverdi forveksles med realrigdom og realverdi. Derfor settes det stabile, den objektive virkelighet, realverdien, om i pengeverdi, som er helt fluktuierende, og tilhører den relative virkelighet.

(4) Et eksempel

Et hus er idag verdt 200.000 kroner, mens det imorgen kan settes opp til 230.000 eller ned til 130.000. Husset selv derimot er det samme idag som igår.

5) Hva er den egentlige konflikt?

Konflikten er intet annet enn at den relative virkelighet, pengesystemet, tørner mot den objektive virkelighet, d.e. samfunnet og dets produksjon av alle slags verdier, åndelige som materielle.

Livets utvikling lar seg ikke stanse, selv ved maktogrep. Hemmes det på ett punkt, vil det finne seg en utvei på et annet. Livet opphører ikke å fungere. Livet er evig. Det er det midlertidige system vi må og kan frigjøre oss fra.

6) Mangelens tidsalder

Stat og skatt har vi jo hatt i årtusener. Det synes derfor som om de har vært nødvendige ledd i samfunnets

indre utviklingsprosess. Systemet fikk sin misjon i en viss periode, som kunne kalles mangelens tidsalder. Pengesystemet er også grunnpreget av den tidsalder, det ble til i og tjente; for pengesystemet er basert på mangel.

7) Overfloden på trappene

Siden nu tilstedeværelsen av det, nær sagt, fullkomne produksjonsapparat gjør, at vi kan fremstille en mengde varer på løpende bånd, hva der tenderer mot overflod, sprekker systemet. Saken er at systemet ikke kan bære den påtrengende livets overflod. Men i evangeliet sier Kristus: «Jeg er kommet forat I skal ha liv og overflod».

8) En grunnfeil

At erhvervslivet av livets allehånde goder er gjort avhengig av erhvervslivet av penger, er en grunnfeil, som selve systemet medfører.

9) Hva er egentlig erhvervslivet av livsgodene avhengig av?

Objektivt sett er erhvervslivet av livsgodene avhengig av kretsløpene, som jordens rundt solen og seg selv, vannets, og det kombinerte surstoffets og kullstoffets kretsløp. Alt på jorden lever ved disse. Evangeliet sier: «Ingen har sitt liv av sitt gods»: men godset er også blitt til ved kretsløpene. Hva der videre trengs er arbeid. Objektivt koster alt arbeid. Der

■ forts. side 4

En mer likevektig livsstil

En undersøkelse foretatt av Australia Institute, en uavhengig forskningsorganisasjon, viser at i løpet av de siste ti årene har 23 prosent av australierne mellom 30 og 59 år gitt avkall på inntekt til fordel for en mer likevektig livsstil, melder The Sydney Morning Herald. Trenden, som forskerne kaller «nedgiring», er blitt antatt av mange som håper å forbedre sin trivsel og ha mer tid til barna sine. Disse arbeidstakerne går over til mindre krevende og dårligere betalte jobber, reduserer arbeidstiden eller slutter i jobben.

Clive Hamilton, eksekutivdirektør i Australia Institute sa: «Dette handler om å sette livet foran inntekten. De betrakter absolutt ikke seg selv som tapere; de er helt vanlige mennesker som avviser overforbruk, og som med overlegg reduserer sin inntekt til fordel for en mer likevektig livsstil.»

Led oss ikke inn i fristelse

La ikke veien jeg skal gå, bli for vanskelig.

La meg slippe å vikle meg inn i så mye ondskap og nød at jeg gir opp troen på det gode og på kjærligheten.

(Salme 27,1 og 13-14)

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931

Med i redaksjonen

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Astrid Strømme
Indre Sædal 16
50 44 NattlandBertram Dybwad Brochmann
grunnleggerAnders Ryste
disponent og
hjelperedaktør
6150 ØrstaDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktørVed innbetalinger benyttes
NB!
Postgironr.: 0532.08.40645Internett: <http://home.online.no/~dagoj/SAMFLIU.HTM>
eller direkte link <http://samfunnsliv.freeservers.com>BDB GIR NØKLENE TIL
ET PARADGIMESKIFTE

Det er sagt at våre hovedproblemer idag sammenfatningsvis dreier seg om:

1. Ubalansen i naturen
2. Ubalansen menneskene imellom

Ubalansen i naturen kjenner ganske mange mennesker til etter hvert. I løpet av 80- og 90-årene økte miljøbevisstheten betydelig i samfunnet. I disse tiårene ble det kjent at gjennomsnittstemperaturen stiger, at isen rundt polene smelter, og at klimaet er i ferd med å endre seg...

Ubalansen i mennesket og mennesker imellom er kanskje ikke så entydig definert! Hva dreier ubalansen seg om? Kanskje det har noe med fravær av helse og sunnhet å gjøre?

Kreft er en folkesykdom. Mange psykologer sier at det dreier seg om personer som ikke klarer å leve det livet de egentlig ønsker. Nina Karin Monsen ville nok ha sagt at personen i mennesket lider ... Disse menneskene løser ikke ut sine evner på en skapende måte, ofte er de fiendtlige, og føler ingen kjærlighet og samhørighet med omgivelsene. Dette betyr at de har en mental innstilling til hverdagen som gjør dem mottakelig for sykdom.

Hvordan forandrer vi mental innstilling?

Det er naturlig å snakke om personlighetsvekst og selvutvikling. Vi trenger en nyrenset livsinnstilling for å arbeide oss ut av mange sykdommer. Hjelp til dette er det mulig å få mange steder. Kompetansesenter for livskvalitet i Bergen er et slikt sted. Ulike terapeuter står der klar til å hjelpe oss med å fjerne f.eks. psykiske blokkeringer. Dybdeterapi er en metode som fjerner og forløser minner, følelser og mønstre som ligger i kropp/sinn systemet og skaper sykdom. Kinesiologer fjerner psykiske blokkeringer som ofte forårsaker energiubalanse.

BDB ville gå lenger enn å endre mental innstilling til det enkelte mennesket. Det er viktig at vi som enkeltindivider løser ut våre krefter, men det er ikke nok. BDB mente at det også måtte til en helt *ny kollektiv mental innstilling i samfunnet!*

Hva betyr det? BDB laget noen teser om dette. Disse tesene kan etter min mening være med å gi retning til en helt ny mental innstilling, individuelt og kollektivt. Kanskje vi i så måte kan snakke om et paradigmeskifte...

□ as

L E D E R -

Et paradigmeskifte rydder opp i sinnet vårt, og gir det et mentalt kart å ordne sine tanker og følelser etter. Deretter kan vi videre ordne vår individuelle og kollektive livsstil.

BDB sier:

Objektiv virkelighet

1. Vi har en objektiv virkelighet som er uavhengig av menneskene (naturen)
2. Vi har en objektiv virkelighet som er avhengig av menneskene (tingenes verden, f.eks. en fyrstikkese, et hus)

Relativ virkelighet

1. Vi har en relativ virkelighet som bestemmes av bevisst, kontrollert fantasi: logikk, matematikk, geometri, alle vitenskapelige systemer og metoder
2. Vi har også en relativ virkelighet som bestemmes av ukontrollert, ubevisst fantasi, som f.eks. troen på pengenes skaperevne, uvennskap, interessemotsetninger osv.

Ubalansen i naturen tilkjenner at vi ikke oppfatter naturen som en objektiv virkelighet, som det viktigste av alt. Ubalansen i naturen tilkjenner også at vi lar troen på pengenes skaperevne ødelegge balansen i naturen. Vi ødelegger organisk liv av ukontrollert og ubevisst fantasi.

Ubalansen i mennesket kan forstås på den samme måten. Vårt tankeliv domineres av feilaktige forestillinger om f.eks. farsrollen...

På femtitallet var far sin rolle å være forsørger for familien sin. I barneoppdragelsen blandet han seg lite. I dag er denne farsrollen på vei ut, og far er på vei til å utvikle seg som en aktiv deltaker i barnas liv. Men det må mer til enn å være deltaker på det praktiske og nære hverdagsplanet. I den nye farsrollen må menn erobre sitt eget følelsesliv, for på den måten å gi de unge kanaler til å få ut sinne og aggresjon...

Det hele er psykologi, sa BDB. Og jeg sitter igjen med en oppfatning av at det er mye sant. Jeg kan heller ikke la være å nevne alle de gode lærebøkene i pedagogikk som kan sette oss i stand til å eliminere mye av ubevisste fantasier når det gjelder ubalansen i mennesket. Det er bare å begynne å lese...

Sommertreff 2004

blir arrangert på Stend Jordbruksskule. Den ligger 1,5 mil utenfor Bergen i landlige omgivelser. Gode bussforbindelser. Gode turmuligheter og badeplass i nærheten. Hordamuseet ligger like i nærheten.

Overnatting i dobbeltrom: 200 kr /pers/døgn

Middag: 150 kr per person

Frokost: 60 kr per person

Middagene som serveres på Stend Jordbruksskule er tradisjonell bondekost, der mest mulig av gardens egne råvarer blir nyttet.

Dato for treffet: 28/7 – 1/8

Aktuelle foredragsholdere: Sverre Opsahl (kommer)

Nina Karin Monsen, Anders Ryste, Astrid Strømme m. flere.

Det blir satt opp to til tre foredrag pr dag.

Fredag 30. juli er satt av til kultur- og fridag. Buss er bestilt. Det blir omvisning i Astrids økohage og keramikkverkstedet til Elisabeth Holt. Hun er utdannet keramiker, og har hatt flere utstillinger. Kanskje klarer vi å få et sangkor på besøk fra Norsk Musikkråd. Det blir også omvisning på Stend Jordbruksskule.

Programmet er foreløpig. Fullstendig program kommer i seinere utgave av Samfunnsliv.

Påmelding og info (fint med skriftlig påmelding):

Astrid Strømme

Indre Sødal 16

5098 Bergen

Tlf. 55 28 52 69/55 59 09 82

PS: Gullteigen og J. Karlsen er velkomne til å holde foredrag. Ta kontakt med undertegnede om det passer!

Det står om å forandre tenkemåten
Melding om 2004

Den eine av dei aktive redaktørane våre, Dag Ove, har gjort Samfunnsliv tilgjengeleg på Internett. Dermed kan dei beste artikkelane i avisa bli lesne og studerte av alle som har ein pc. Vi gøymer oss ikkje bort. Skuleungdom som i dag er ekspertar på det nye kommunikasjonsmidalet, får gratis vegleing om eit desentralisert og dekapitalisert levande samfunn. Det er på høg tid at sanninga om menneska og menneskesamfunnet blir ålment kjent. Det er ikkje sant at Gudsriket først og fremst er ei hinsidig kyrkjesak. Det var og er ei denesidig mental menneskesak og samfunnsak, ei sak der menneska har lært å skilje mellom det som berer er symbol og det som er reelt. –

Alt som eig ibuande liv. Det skaper samfunn –.

Den andre av redaktørane våre, Astrid, er også stemnegeneral. Ho arrangerer sommertreff på Stend jordbruksskule ved Bergen og er komen godt i gang med arrangementet (sjå annan stad i bladet).

Ivar B. Løne frå Voss har hatt atletit for alle bøkene frå Ny Livsorientering si første tid. Han vil gjere sitt for å skaffe plass for bøkene på Voss i leigde rom der.

Forutan å vere redaktør, er Dag Ove også disponent for tiltaka våre og styrer kassa i samforstand med Astrid. Likevel, det personlege ansvaret ligg på Dag Ove sine skuldrar. **a.r.**

Redaktører 2004

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

Hvorfor ikke gjennomføre det lønnsomme prisfall?

Istedenfor den endeløse prisstigning?

Av sivilingeniør
G.E. Bonde, MNIF

Det typiske for vår generasjon er vanskelighetene på det økonomiske område. Som følge av de stadige forandringer av samfunnslivet på de sosiale områder, har tilsvarende bevegelse funnet sted på de økonomiske og sosialøkonomiske områder. Vi har alle opplevet lønnsstigningen og prisstigningen, kronedevalueringen. Ikke noe halvår i innværende århundre har vært uten lønnsstigningsaksjon. De stadige krav om lønnsstigning har vært begrunnet i at alle varer og livsfornödenheter er steget i pris. Lønnstagerne har ikke kunnet leve og opprettholde og helst forbedre sin levestandard, uten lønnsforhøyelse. Dette har vært det alminnelige omkved.

Resultatet av slik lønnsforhøyelse har etter noen tid vært at alle produsenter har skreket opp og fått gjennomført ny prisstigning på varene. «De har ikke kunnet drive sin produksjon med lønnsomhet uten». Sammenhengen mellom priser og lønninger er synlig for enhver, en forhøyelse av prisene bevirker alltid forhøyelse av lønningene, og omvendt. Og denne stigning og stigning motiveres altså hver gang med at bare på det vis kan lønnsomheten i produksjonen og lønnsom levestandard for individene oppnås.

Dette sies til tross for at vi alltid har opplevd det stikk motsatte: Priser og lønninger har nok steget, men «lønnsomheten» på de forskjellige områder er stadig uteblitt. Tenk bare eksempelvis på hvordan for 25 år siden melkeprodusentene hadde en pris av 11 øre pr liter for sin melk. Siden har prisstigninger og lønnsstigninger drevet melkeprisen opp i la oss si 71 øre pr liter i dag, mens bøndene stadig skriker på mere prisforhøyelse, for at de skal oppnå lønnsomhet! Lønnsomheten i produksjonen er nemlig uteblitt til denne dag. Og hvorfor? Jo, fordi man altså den

hele tid har gått prisstigningens vei istedenfor å organisere og gjennomføre det lønnsomme prisfall.

Dette at vi må gå det lønnsomme prisfalls vei, har det vært skreket opp om her hjemme i Norge gjennom årtier, ja, endog vært fremholdt i Stortinget. Men ingen har hittil villet høre. Ingen har villet vitenskapelig gå inn for tingen og gjennomføre det lønnsomme prisfall i praksis.

Hva er det å organisere det lønnsomme prisfall? Jo, det vil si at man først ved et nødvendig økonomisk starttilskudd gjennomfører en viss bestemt prisnedsettelse over hele linjen. Hvis denne blir riktig og loyalt gjennomført vil prisfallet automatisk måtte føles av et lønnsfall. Når lønnsfallet hadde fått virke en tid, ville dette, hvis man på forhånd var enige om tingen, gjør at produksjonen ble billigere og prisene på livsfornödenheter kunne nedsettes. Dette ville igjen medføre at lønningene kunne settes tilsvarende ned uten at lønsmottagerne derved ble skadelidende, de ville kunne opprettholde sin levestandard eller øke denne.

Slik ville spiralen kunne utvikle seg i motsatt retning av hva den har gjort inntil nu. Det lønnsomme prisfalls vei ville føre til stadig billigere priser og dermed stigende kroneverdi og stigende levestandard, mens nu i prisstigningens og lønnsstigningens tid kroneverdien er gått stadig mere og mere nedover: Så den i dag kanskje står i tyve øre, eller 1/5 part av hva kroneverdien var for 26 år siden (målt på realverdier, f.eks. byggeomkostninger).

Vi har et stort tall av økonomer som stadig beskjeftiger seg med sosialøkonomien. Men ikke en eneste fagmann har slått inn på ovennevnte vei, – til tross for at spørsmålet har vært behandlet offentlig både i diskusjoner, på offentlige møter og i pressen, hvor det er redegjort for de forutsetninger som må ligge til grunn og de prinsipper som må et-

terfølges for at det tilsiktede mål skal oppnås.

Fremgangsmåtenes riktighet og gjennomførbarhet er vitenskapelig og med talleksempler bevist.

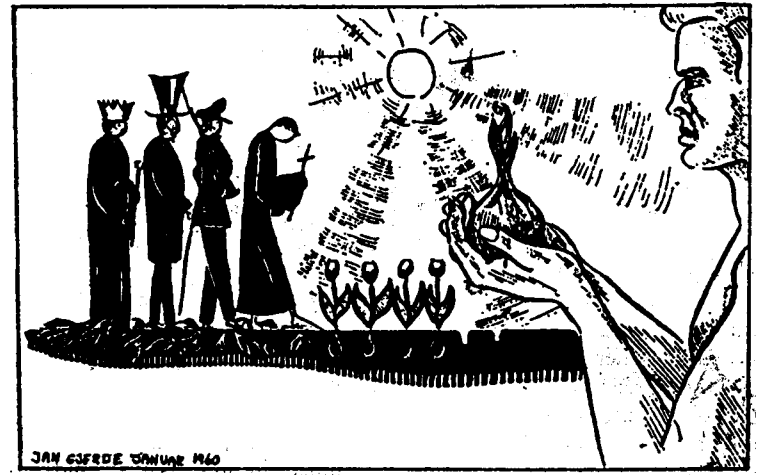
Nu kan man si at man jo dog har forsøkt å sette prisene ned ad subsidiens vei. Ja, det har man gjort, og i årenes løp anvendt hundrer av millioner på slik subsidiopolitikk. Men dette bare for å holde en kunstig leveomkostningsindeks, for derved å slippe den tariffmessige lønnsøkning. Feilen er bare at man ikke har fulgt det lønnsomme prisfalls prinsipper og fremgangsmåte, altså gjennomført metoden på en slik måte at bl.a. prisnedsettelse automatisk fulgtes av lønnsnedsettelse, akkurat som vi gjennom en menneskealder har opplevd det motsatte.

Man kan si at man på den måte har anvendt de svære subsidiesummer til ingen varig nytte. Anvendt etter «det lønnsomme prisfalls» prinsipper ville varige og ønskelige resultater vært oppnådd, og priser og lønninger stadig kunne vært skrudd nedover (overensstemmende med den reelle virkning av masseproduksjon), mens levestandarden også med de fallende lønninger ville vært øket. Alt vil avhenge av den plan som legges til grunn, og at fremgangsmåten ble loyalt fulgt av det hele folk. Det lønnsomme prisfalls vei ville da føre til stadig lavere priser og høyere reell levestandard og høyere reell kroneverdi, tross synkende lønns høyde.

Det er ennå ikke forsent å slå inn på denne linje. Vil ikke våre nasjonaløkonomer og våre ansvarlige politikere ta metoden opp til drøftelse og gjennomførelse? Vi burde gjøre det. Det lønnsomme prisfalls vei er velsignelsesrikt, den stadige lønnsstigningens vei er smertefull og selvdeleggende.

Bergen, den 7. mai 1956.

G.E. Bonde,
sivilingeniør, MNIF

De frie livsformer er organisk

Skapande kraft

Skapande kraft finn me i alt – frå mikro- til makrokosmos, det minste og det største. Kosmos er det ordnande, samlande, motsette av kaos, uorden og det splittande. Det er som det ligg ei styring inne i alt, men vel òg ei styring utanifrå – ei høgare makt? Her ser det ut til at i dette møter no verda sine vitenskapsfolk den religiøse skapartrua.

Ordet dynamikk er kjent og mykje brukt i fysikken, t.d. med elektrisiteten. Mindre i åndeleg samheng. Bertram Dybwad Brochmann brukte det der, om krefter i interesser som voks fram i skapande, ordnande og åndelege vegar. Han kalla det «Den midtpunktsøkjande sans» eller «Sentripitalsansen». Religiøst ser eg det i ordet «Kristus-impulsen».

Livskreftene ser me i frøet. Straks varmen og livsforholdi er der, skyt det fram og opp. Same i eros, i all skaping: «frivilligt» kjem livet fram, lever si tid og går tilbake i den evige rundgang. Slik er det evige livet, evolusjonen, skaparverket. Dei store atomfysikarane såg vel dette, same våre profetar og åndstenkjarar?

At det er slik i fysikkens verden er gjerne lettare å sjå, som eg skreiv om i ein dynamo. Verre vert det sjå det på eit åndeleg plan. Men no kjem vitenskapen og viser at det er slik i alt. Det står ei vite – ein Gud bak alt.

Fred Hoyle skreiv boki «Det in-

telligente univers». Her kjem det fram. Fritjof Capra har gjeve ut bøkene: «Fysikkens tao» og «Vendepunktet». Altså, me står ved vendepunktet i syn om at det er likskap, gjerne det same, i ånd og materie, at Guds ånd «Svevar over vannene», som det heiter i Bibelen. Det er Gud som rår. Me kan ikkje skilja her, ikkje det eine utan det andre.

For menneski spelar trui og viljen ei viktig rolle her. Den fram- og oppover. Som levande vesen er me dei einaste som kan velja slik gjennom tru og vilje. Alt anna liv er meir styrt av instinkt og naturlover. Ved at me vel vegar i mistru, vert me ståande der skremde, med skuldskjensle – «klær» på oss. For å finna redning vert det ofte grepe til lygn, «skot» vert sende utover og me spreier oss for alle vindar.

Alle krigar er slik, berre kaos. Der får mistillit, frykt og hat sleppa til. For frykt avla hat, og menneska skyt sin neste og dermed seg sjølv. På lygni, det ureine sin grunn er det ego-sentrisiteten som rår, det sjølvoppteke mennesket. Mennesket set seg sjølv i sentrum – menneskekunnskapen og ikkje Guds kraft. Det er ikkje kjærleik til det store samlande kosmos, til rørsle og orden med å elska Gud, dermed seg sjølv som vår neste. Ein kjærleik for det heile – age for det heile = Heilag, heilag ande.

Av Ivar Løne

Veien til fred

Husk
bladpengene

begynner i menneskenes sinn. Menneskene må få vite hvem de er og hva de er. Så lenge dette ikke er erkjent, kan det ikke bli fred på jord.

Fordi menneskenes oppdragelse er grunnlagt på angst og skyldfølelse, er de mer eller mindre ubevisst belastet med konfliktstoff som hemmer livsutfoldelsen. Og når alle driftene som menneskene er utstyrt med fra naturen blir feilsporet eller mistenkeliggjort, må menneskene oppfatte seg som mislykkede, samtidig som de ikke forstår seg selv. Resultatet er angst og skyldfølelse som projiseres utad, individuelt som kollektivt.

Menneskene er symbolvesener, men de har verken forstått sin personlige symbolikk som gir seg til kjenne i drøm, i religion og i kunst eller den kollektive symbolikken som utadprojiseres i samfunnet.

Fredsbevegelsens krav på nedrustning må følges opp med en oppklaring av disse misforståelsene slik at forutsetningene for et fredssamfunn kan muliggjøres. Det nåværende samfunnssystem har krig innebygget i seg.

Samfunnssystemet med alle de organiserte interesse motsetningene splitter det levende samfunnet av mennesker i stedet for å forene. Det finnes ikke medfødte motsetningsforhold i menneskene. Tvert imot, vi er utstyrt med egenskaper og driftener som alle tjener til å forene oss.

Freden må grunnlegges på en oppklaring av krigens egentlige årsaker!

Norges Fredslag arbeider for en varig verdensfred bygd på frihet og trygghet for enkeltmennesker og folkegrupper. Målet er et menneskelig og sosialt rettferdig internasjonalt samfunn.

Norges Fredslag (Norges Fredsforening av 1885) er en partipolitisk ubundet, religiøst uavhengig, frivillig organisasjon.

Norges Fredslag er et redskap for dem som til enhver tid vil gjøre en innsats for fredens sak; men tar ikke, som organisasjon, standpunkt til spørsmålet om hvordan landet skal forsvares hvis det blir angrepet. Det er en sak for hvert enkelt medlem. Norges Fredslags program

Ivar Løne har i anledning sin 80-årsdag fått utgitt boken: *Kjeldor skal springa*. Nærare omtale av boken seinere.

a.s

Norges Fredslag

bindende domsmyndighet i mellomfolkelige rettstvister.

– Å fremme en ny økonomisk og sosial verdensorden, verne mot sult og nød, sikre rett til arbeid og utvikling og til utnyttelse av ressurser i eget land, sikre rett til medbestemmelse der en bor og arbeider, beskytte natur og miljø og hindre utarming av jordens ressurser.

– Å få alle regjeringer til å avstå fra krig og trusler om krig. Krig er et umenneskelig, uverdigg og uskikket middel til å løse stridsspørsmål nasjonene imellom.

– Å bygge ut og styrke De Forenede Nasjoner regionalt og globalt. FN skal være folkenes redskap til å løse mellomfolkelige konflikter og hindre krigshandlinger.

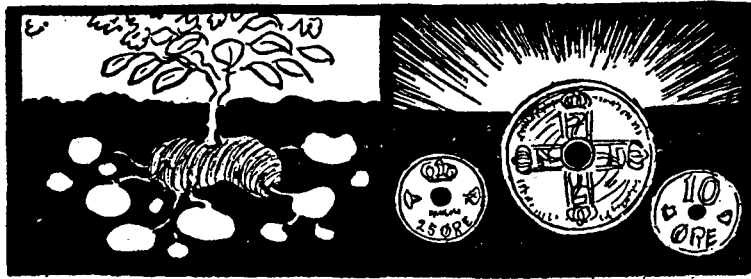
Veien til varig fred er:

– Å arbeide for at ethvert menneske blir en ansvarlig deltaker i samfunnet.

– Å hjelpe hverandre til å lære respekt for medmennesker, andre kulturer og livssyn.

– Å hevde menneskerettighetene overalt på kloden og styrke vernet om disse rettighetene, nasjonalt og internasjonalt.

– Å skape en sterk folkeopinion for nedrustning med avrustning som endelig mål, avvikling av det militær-industrielle kompleks, internasjonalt kontroll med de flernasjonale selskaper, alle staters anerkjennelse av Den mellomfolkelige domstols

To slags virkelighet.

Det lønnsomme -

er ingenting fremstilt, som ikke koster arbeid, og bare arbeid.

10) *Det er livsgodene vi trenger, ikke penger*

Siden vi ikke har vårt liv av pengene; men disse tvertimot, som dyrtid, danner en mur mellom oss mennesker og livsgodene, så skulle det synes klart, at veien ut av uføret blir, at vi likviderer systemet til fordel for livet og menneskeheten.

11) *For, hvor kommer krigen fra?*

Så lenge pengesystemet sees på som et nødvendig gode, så lenge vil lederne av all makt kjempe for det med alle midler. Det er vi jo vidner til. Systemets midler er og blir først og fremst skatter, avgifter, toll og renter, for ikke å nevne lån. Når alt dette stiger, øker dyrtiden og skjerpes konkurransen, og dermed den økonomiske krig – og tilsist kommer våpenkrigen. Vi eldre har sett dette to ganger i 1. og 2. veldig verdenskrig.

12) *For systemet kommer krigen som en befrier*

Det er virkelig så, at for systemet er krigen den store befrier. Da kvitter det seg med all den «besværlige» overflod av «krigsberedskapsvarer», som jo er mat og drikke, klær og sko, hus og hjem, ektemake, barn og alle gode ting, som det hadde overskredet systemets kapasitet å bære frem.

13) *Efter krigen kommer atter «gode tider»*

Når det er blitt mangel på alt igjen, er systemet, midt i nød og elendighet, atter i sitt ess; men vel å merke bare sålenge det er mangel hos de folk, som førte krig mot hverandre.

14) *Ny krise*

Når overfloden igjen begynner å måtte lagres til «krigsberedskap», vil systemet atter begynne å knirke med omsetningsvansker, dyrtid osv., og utviklingen vil gå videre mot økonomisk katastrofe, og vi er på benveien til krig.

Det er akkurat her vi står idag – for tredje gang i vårt århundrede.

15) *Den egentlige trusel*

Dette er i bunn og grunn den egentlige trusel. Den annen, den fra vannstoffbomben, er «bare» en konsekvens av den første.

Hvordan gripe an utviklingen av systemet?

På dette spørsmål gir sosio-psykologien et ganske enkelt svar: Ved å gå den motsatte vei av den vi nu går. Ved å gjøre helomvendig. I evangeliet står: «Omvend Eder; ti øksen ligger allerede ved roten av treet.»

Dette vil igjen si, at istedenfor som nu å oppkapitalisere, må vi nedkapitalisere. Dette kan gjøres ved årlig og overalt å nedskrive de bokfør-

te tall, således at det samtidig blir tilsvarende årlig mindre forrentning av og mindre skatt på kapitalbeløpet. Samtidig må all sentralisering minkes, og avgjørelsene få bli tatt i de angjeldende strøk.

16) *All beskatning og forretning går automatisk inn i vareprisen.*

Siden all skatt og rente til syvende og sist må presses inn i all varepris (hva der kan vises i detalj) vil følgelig også prisene gå ned årlig.

Rentemottagerne vil da få mindre inn i den ene hånd, mens de med den annen kan kjøpe forholdsvis mer enn før for sine renter.

17) *Det lønnsomme prisfall*

Efterhvert som dyrtidspresset vil lettes og opphøre, vil alt bli billigere og billigere progressivt. Dette kalles å organisere det lønnsomme prisfall.

18) *Hvordan skjer avviklingen videre?*

Da staten lever av skatt og banken (samt alle andre pengeinstitusjoner) av rente (diskonto, «premie» osv.), sier det seg selv at det må skje en innskrenkning og avvikling (færre funksjonærer) av deres virkefelt. Også her må vi altså gå den motsatte vei. Istedenfor, som nu, å legge stadig flere områder inn under statens funksjonærvelde, må det renonseres både på statens og bankens «omsorg».

For bankens vedkommende vil det si, at den må opphøre med å gi rente på innskudd, og istedenfor ta seg betalt for den tjeneste den gjør ved å oppbevare våre pengebeløp. Dermed vil iallfall alle de funksjonærer, som har med utregningen av rente og rentes rente på innskudde, overflødiggjøres.

Bankens utgifter minsker altså, og reduksjonen vil gå ut av diskontoen. Som en følge vil husleie, frakt og altså all varepris synke med tilsvarende beløp.

Også dette hører med under organiseringen av det lønnsomme prisfall.

For statens vedkommende må bl.a. samfunnet direkte overta dens vesener eller verker.

(19) *Et eksempel*

Vi kan ta for oss ett av disse «statsvesener», veivesenet. Det som gjelder for dette, gjelder også for de andre.

Hvem bygger og vedlikeholder veiene?

Er det ikke samfunnslemmene selv, fra veidirektøren til steinpukkeren og veivokteren?

Hvem betaler dem?

Er det ikke samfunnslemmene selv i form av den direkte, av dem selv, betalte bensinavgift?

Er da staten egentlig et samfunnsanliggende, eller et statsanliggende.

Siden det altså utelukkende er et samfunnsanliggende, hvor eller hvorfor kommer da staten inn?

Kommer ikke staten inn som innsamler av den av den selv fastsatte

altfor høye bensinavgift, fordi dens, altså systemets pengebehov er umetelig? (Hvorfor dette siste er slik, kan også forklares i detalj).

20) *Statens vesener eller verker må bli økonomisk autonome*

Selve vesenene, og la oss fremdeles holde oss til veivesenet, er jo selvstyrte eller autonome, hva den faglige side angår. Men også den økonomiske side må bli selvstyrt eller autonom, ved at økonomien løftes ut av staten og over, kanskje, til en økonomisk direktør med sin stab, sidestillet og i kontakt med det faglige.

Da ville bensinavgifter komme selve veivesenet og intet annet tilgode, altså ville bensinavgiften straks kunne nedsettes. Men de jevnt over fallende priser ville bensinprisen også følge, og ytterligere falle fra år til år.

21) *Hva ville skje med de overflødiggjorte stats- og bankfunksjonærer?*

Også dette vil si seg selv. For etterhvert som etterspørselen vil øke, pga det lønnsomme prisfall, vil produksjonen hurtig konsumeres, og måtte økes. Nye hjerner og nye hender vil finne nok av ledige plasser, og disse hjerner og hender vil bli nettopp de funksjonærer, som etterhvert ikke vil trenge i statens og bankens tjeneste. Og nye oppfinnelser vil stadig bli aktuelle.

22) *Skal vi da ikke ha noen stat?*

Det er ingenting i veien for, at samfunnets nødvendige fellesadministrasjon, som ikke vil bli særlig stor, kan kalles stat, når man bare er oppmerksom på de endringer i synet på stat og samfunn, som sosio-psykologien viser.

23) *Skal vi ha noen bank?*

Siden all rente må inn i all pris, og prisen betales av oss alle, er banken, likesom staten, en samfunnsutgift. (Dette kan beskrives i detalj.) Bankens penger må derfor ikke beskattes? Man kan jo ikke beskatte en utgift?

Når vi bare er klar over dette, beholder vi banken, sålenge der er penger i omløp. Men også her kommer noe nytt til å skje, som vil virke motsatt av det som skjer idag.

Vi vet jo, at nu har f.eks. det beløp, som ble satt i banken for en årrekke siden, mindre kjøpekraft, enn da det ble innsatt. Ved omlegningen vil derimot et beløp som står eller settes i banken, stige i kjøpekraft fra år til år.

Til slutt må nevnes, at der må komme et bransje-fagstyre, og at alle offentlige utgifter blir å betale direkte av produksjonen. Det er jo den som tilsist betaler alt i dag og.

Økologi – økonomi

Eg var liten og trudde at alt var mitt. Eg skar ein rognereining ein stad for å lage ein tvitt. Gardeigaren såg kva som hende og kom springande og tok meg i skule. Ikkje rør annemanns eigedom, sa mannen. Eg vart redd og sette på sprang.

Ei tid var og ei anna vart. Ein stor del av livet mitt vart eg buande på austlandet. Der veks det furuskog. Sume stader veks furua vilt, men sidan dengong er det blitt eit skogvesen. Skogen blir teken vare på. I dag plantar ein ny skog der den gamle blir felt. Furuaplankane blir utnytta. Skogen får ikkje vekse vilt. Ja, endå til til bruer blir furua nytta. Skogen er kome under kultur.

Det same skjer med fisken i havet og fuglane under himmelen. Ja, med dei ville dyra og den ville grøda. Alt skal under kultur og alt skal utnyttast. Det gamle eigedomsbegrepet slår frynser. Mitt og ditt får nytt innhald. Vi kallar det utvikling.

Omgrepet økologi er kome på mote. Vern og utvikling av naturen på alle område gir grunnlag for ei ny framtid. Ja, kanskje blir heile universet eit kulturområde til slutt. Men skal nytt kome til, må gamalt ofrast. Ja, både gamle driftsmåtar og gamle tenkjemåtar. Bestefar sitt siste store arbeid var å lage ny kvernfall. Men kva skal vi som lever i dag med ny kvern. Eller kva skal vi med river og rivehovud? Den tekniske utviklinga har passert det heimelaga. Ein vakker dag vaknar menneska opp til ei teknifisert verd. Økologien i fugl og fisk, skog og vatn, dyr og plantar, vil erstatte det gamle. Naturen vil fram-

leis vere eksistensgrunnlaget for livet på jord og i himmel.

Just no lever vi i ei tid der vi i vår fåvise trur at økonomien vi lever av er aksjefond, renter, bankbøker, fusjonar, kursar og «gode» prisar, og ikkje av økologien på hav og land.

Bankboka var god å ha i ei tid der dei ikkje måtte trå naboen for nær, men i dag må alt i naturen utnyttast og delast. Økonomien er blitt global, og den er blitt til økologi. *Prisen og pengane må ikkje stå i vegen straks hungersnaud trugar store kontinent eller naturkatastrofar riv by og bygg overende.* Ein ny økonomi som bygg på økologien blir til.

Dei fiktive tala riv og slit i menneskesinnet i dag, men korleis i morgon? Korleis i dataalderen?

a.r.

Kristus og anti-krist

Menneskeheten sover; – i kollektiv.

«VÅKN OPP!» – bli deg selv – i LYS-våkent liv!»

sier Frelseren – Jesus Kristus.

«Nei – sier illusjonsmester Anti-krist, med «kjærlig» bedøvende slange-list: «Drømmer er en bro til himmelen».

I kollektivdrøm fortapes man, ubevisst hen.

Svein Otto Hauffen

Hold deg våken!

Hold deg våken, når mørkets frembrudd faller på. Det er når våre kjensgjerninger – har åpenbart seg for oss. At vi gradvis begynner – å forstå.

Hold deg våken, ved dypet av avgrunnens rand. Det er når våre misgjerninger – har innhentet oss. At vi innser omfanget, av det som blokkerer for – vår forstand.

Hold deg våken, det er når vi minst forventer det. At vi begynner å ane konturene av – det som ligger skjult i oss.

Willy Bjørndal

Nådeløs dom over Jesus-film

(VG Nett) Anmelderen i New York Daily News tar sterke ord i sin munn i dommen over Mel Gibsons omstridte «The Passion of The Christ».

Av Catherine
Gonsholt Ighanian

REGISSØR: Mel Gibson er regissør av filmen «The Passion of Christ», hvor Jim Caviezel spiller rollen som Jesus Kristus. Foto: AP

Førstkommende fredag har filmen verdenspremiere, men amerikanske anmeldere har for lengst avsagt dommen over regissør Mel Gibsons siste verk. Den som kanskje roper den høyeste advarselen til kinopublikum, er Jami Bernard i avisen New York Daily News. Hun gir filmen én av seks mulige stjerner.

- Kvalmende

«Ingen barn bør se denne filmen. Voksne bør også være forsiktige», skriver hun.

«Mel Gibsons «The Passion of The Christ» er den mest ondskapsfulle, antisemittiske filmen siden Tysklands propaganda-filmer av 2. verdenskrig. Den er kvalmende og mye mer brutal enn noen av «Dødelig Våpen»-filmene », skriver anmelderen

med henvisning til Gibsons tidligere action-stunt på lerretet.

Men hun nøyer seg ikke med det:

«Volden er grotesk, vill og ofte forsterket i sakte fart. Filmen er et kompendium med tortur som vil skremme vannet av de mest rutinerne sadomasochister», skriver Bernard og legger til: «Men filmen er unektelig svært mektig.».

The New Yorker skriver: «Filmen som Gibson har laget ut fra sin egen personlige besettelse, er en kvalmende dødsreise.».

«I stedet for å bli rørt av Kristus' lidelse eller ydmyk over hans offer, følger jeg meg mishandlet i regissørens forsøk på å straffe sitt publikum - for hvem vet hva slags synder», skriver anmelderen i Newsweek.

Ros

Anmelderen i New York Post er enig i at filmen er voldelig, men roser den likevel: «Et imponerende, ultra-voldelig og svært urovekkende innblikk i de siste timene i Jesus' liv.».

At smaken er forskjellig, beviser anmelderen i Filmcritic.com, som skriver «Et udiskutabelt stykke overbevisning som bør overleve kontroversen og mane til konstruktiv dialog i mange år fremover.».

Protester

Filmene, som tar for seg de siste 12 timene i Jesus' liv. Lenge slet Gibson med å få distributør til filmen. Men all mediaomtalen og all kontroversen rundt prosjektet har gjort at hele 2000 kino-

saler i USA viser filmen fredag.

Enkelte jødiske ledere og romersk-katolske grupper har uttrykt stor frykt for at filmen skal skape jødehets. Organisasjonen The Anti Defamation League of America, ADL, har også protestert mot Gibson. Gibson på sin side, nekter konsekvent for å være antisemittisk.

I Norge har filmen premiere 26. mars.

VG NETT 24.02.2004

DOJ's kommentar:

Anmelderen i New York Daily News bruker sterke ord om Mel Gibsons film om Jesu siste 12 timer:

«Mel Gibsons «The Passion of The Christ» er den mest ondskapsfulle, antisemittiske filmen siden Tysklands propaganda-filmer av 2. verdenskrig. », hevder Jami Bernard.

Likevel er det et ubehagelig og ugjendrivelig faktum at det var jødedommens skriftlærde presteskap i samarbeid med romerske myndigheter som sto bak hele prosessen mot og henrettelsen av Jesus. Mannen fra Nasaret truet deres jordiske og himmelske maktposisjoner og var derfor farlig for dem...

RELIGION PÅ AVVEIER

Av Dag Ove Johansen

I en tidligere utgave av Samfunnsliv skrev Arnfinn Wiksaas utfyllende om Koranen og islam. Denne gangen skal vi se nærmere på noen av læresetningene i Talmud, jødernes viktigste bok, som etter deres oppfatning er forfattet av Moses etter hans samtaler med Gud bl.a. på Sinai-fjellet. Her er mange likhetspunkter, særlig når det gjelder beskrivelser av de vantro eller de som ikke er av samme tro som jødene (res. muslimene).

Etter Bertram D. Brochmanns syn, kom Jesus som en frelser fra all religion som formørket menneskesinnene med den tro at noen er Guds utvalgte folk og bedre enn alle andre.

Talmud betyr boken som inneholder Læren. Talmud er doktrinen som utdyper og forklarer all kunnskap og lære hos jødefolket. Jødene referer til den gjenværende delen av jordens folk, ikke-jødene, som "gentiles" eller "goyim".

Her er noe av det Talmud sier om det ikke-jødiske flertallet, altså de mennesker som ikke tilhører Jahves "utvalgte folk."

- "Jødene er kalt mennesker, ikke-jøder er ikke mennesker men derimot beist/dyr"
- "Akum (ikke-jøden) er som en hund. Ja, skriften lærer oss å ære hunden mer enn ikke-jøden."
- "Selv om Gud skapte ikke-jøden er de fremdeles dyr i menneskeskikkelse."
- "En gravid ikke-jøde er ikke bedre enn et gravid dyr."
- "Ikke-jøders sjeler kommer fra urene ånder og kalles griser".
- "Selv om ikke-jøden har samme kropp som en jøde, kan de sammenliknes med en ape."
- "Seksuell samkvem mellom gentiles/ikke-jøder er som seksuell sam-

kvem mellom dyr."

- "En kjettersk gentile kan du drepe med dine egne hender."
- "Loven befaler å drepe alle som benekter Torah'en. De kristne tilhører dem som benekter Torah'en."
- "Når en jøde dreper en gentile, blir det ingen dødsstraff. Det en jøde stjeler fra en gentile kan han beholde."
- "Ikke-jødiske piker er urene fra fødselen av."

Uttalelser om Jesus Kristus:

- "Han og disiplene praktiserte hekseri og svart magi, førte jødene inn i fristelse og ble støttet av utenlandske krefter i den hensikt å omvende jødene."
- "Han var seksuelt umoralsk, tilbad steinstatuer, ble avvist av det jødiske folk på grunn av sin umoral og manglende vilje til å angre sine synder."
- "Han lærte trolldomskunst i Egypt og for å utføre mirakler, brukte han å skjære seg selv opp, noe som er bannlyst i Bibelen."

I følge Talmud ble Jesus henrettet av en rabbinisk rett for avgudsdyrkelse, for å ha ansporet jøder til avgudsdyrkelse og for å ha vist forakt for rabbinernes autoritet. Alle klassiske jødiske kilder som nevner henrettelsen er tilfreds med å ta ansvar for den. Det nevnes overhode ingenting om romerne i talmudiske skrifter.

Den hebraiske formen for Jesus - Yeshu - ble forklart som et akronym for forbannelsen "Må hans navn og minne bli utslettet." Innen zionistisk tradisjon blir navnet Jesus koblet opp mot f.eks. "Nasser-Jesus" og mer nylig: "Arafat-Jesus" (Kilde: Dr. Israel Shahak, Jewish History, Jewish Religion, side 97-98, 118)

Talmud angriper kristne og kristne bøker:

- "De som leser Det nye testamentet vil ikke ha noen plass i den verden som skal komme."

- "Jøder må ødelegge alle kristne bøker."

(Dr. Israel Shahak forteller at israelerne brente hundrevis av Det nye testamentet i det okkuperte Palestina 23.mars 1980)

Andre beskrivelser fra Talmud som viser en religion på avveier:

- "Jordbruk er den laveste form for virksomhet."
- "En jøde kan gifte seg med en 3 år gammel pike."
- "En rabbi kan aldri noensinne havne i helvete."

Hvert år deltar mange israelere på pilgrimsferden til graven til Simon ben Yohai, rabbi som oppfordret til å utrydde alle ikke-jøder.

25.februar 1994 drepte en israelsk offiser 40 palestinere i en moské. Goldstein var tilhenger av rabbi Meir Kahane, som uttalte at alle arabere var "hunder", slik Talmud sier.

Rabbi Yitshak Ginsburg: "Vi må bare innse at jødisk blod ikke er det samme som ikke-jødisk blod."

Rabbi Yaacov Perrin: "En million arabere er ikke verdt en jødisk fingernegl."

Talmud beskriver alle ikke-jøder som etterkommere av dyr og ikke Adam. Mange passasjer i Talmud henviser til denne forskjellen som gjør at jødene er Guds utvalgte folk, alle andre er er ikke verdt mer enn et dyr.

Religionen forblinder både jøder, muslimer og kristne slik at de ikke ser at vi alle er Guds barn og alle har livets rett. Umenneskeliggjør eller demoniserer man sin neste, er det lettere å drepe ham.

Det er - og har vært - grunnlaget for mange despotiske samfunn gjennom tidene.

WTOs forslag gjør landbruket ulønnsomt

Av Sverre Klausen

WTOs forslag vil redusere arealtilskuddet og dyretilskuddet med 85%. I første omgang brøt forhandlingene sammen på grunn av ulandenes motstand. Men ved slutten av året skal forhandlingene tas opp igjen i Geneve. Og da spør det om WTO-forslaget i hovedsak blir vedtatt. Og da er norsk landbruk ille ute.

Og det ser ut til at vårt landbruk i sin nåværende form må bli omgjort med de byråkratiske og fordyrende landbruksorganisasjoner vi har i dag. Det har for stort byråkrati med for mange høytlynte sjefer og direktører som sluker for meget av bøndenes penger. Landbruket må kanskje bli mer desentralisert hvor hver bonde er mer med å styre landbrukets utvikling. Især nå som gådsbrukene stadig blir større lar dette seg gjøre.

Hvert gårdsbruk må da bli en selvstendig bedrift hvor bonden selv er sjefen som fritt kan styre bedriften

slik som han finner ut er best for ham selv etter de lokale naturressurser på stedet. Han kan slå seg sammen med andre selvstendige frie bønder om felles omsetning og salg til matkjedene uten fordyrende mellommenn eller kostbare direktører. Bøndene må også selv delta mer i landbruksforskningen og den tekniske utvikling.

Hver bonde kan regnskapsmessig og skattemessig bli behandlet som enhver annen privat bedrift. Og subsidiene som det blir forhandlet om og bestemt bør bli gitt hver bonde direkte etter hvor stor omsetning han har oppnådd ifølge regnskapet som han har sendt til ligningskontoret. Subsidiene blir da tildelt hver bonde direkte fra skattevesenet uten fordyrende mellomledd. Dette er bare et skisseforslag fra min side.

I allfall tyder WTO-forslaget og utviklingen på at det må gjøres noe radikalt, ja kanskje revolusjonerende for at norsk landbruk skal kunne holde seg stående på bena i framtiden.

Natur og kultur

Som kameleon - er vår natur, hvor skiftende luner ligger på lur; skjult i vår dyre-sjels ulåste bur. Raser frem uten form og struktur, ved mangel på selvkontroll og indre kultur.

Å være lunefull betyr, får luner overmakt: Et dyr. Å være menneske betyr: På luner og lyster å holde styr.

Holdes luner, lyster, impulser, i sjakk, hindres hissig, plumpt, usaklig snakk. Vær ikke gretten, grinet, sur. Før blind natur til sinns-kultur.

Svein Otto Hauffen

Hva vil da logokratiet?

a) *Vi vil foregå hele verden med det gode og positive eksempel* derved at vi i en liten nasjon positivt løser tidens gåter hos oss, fordi vi mener at spørsmålene ikke kan løses over hele jorden på en gang, men først må løses i de små folk – deretter i store nasjoner, og siden i hele verden.

b) *Vi vil imøtekomme selve livsutviklingens krav om desentralisasjon og dekapitalisasjon.*

Når de tekniske fremskritt uavlatelig skaper større og større varemengder og frigjør energimengder, så må alle politiske anstrengelser for ved lønnskamp og profittkamp å holde en gammel illusjon om pengeverdier oppe, oppgis og forkastes. I stedet for prispolitikk og lønnspolitikk vil vi organisere lønnsomt prisfall («dekapitalisasjon»).

Da hele verdens utvikling uavlatelig fremmer større og større differensiering mellom alle kulturmenesker derved at der uavlatelig stilles stadig større krav til arbeidsdeling og spesialisering, så er det klart at den sentralistiske, «allmektige» og usakkyndige stat må oppgis og avløses av et tidsmessig moderne desentralistisk bransjestyre med personlig ansvar, fagkunnskap og med en helhetsfølelse, en helhetsbevissthet og et helhetsansvar som verden ennå aldri har sett maken til.

Det folk som først oppfatter – og bevisst trekker konsekvensen av denne lære vil gå foran alle andre nasjoner på kort tid. Ti det er her at tiden krever en positiv løsning.

Kapitalisme og sentralisme er uløselig avhengig av hinannen. *Desentralisasjon* er betingelsen for at

dekapitaliseringen kan gjennomføres og kapitalismen bringes til opphør. Dette er ikke et maktproblem men et orienteringsproblem.

c) *Vi vil suksessivt avvikle (likvide) den politiske tvangsstat* og erstatte den med en meget enkel upolitisk sentraladministrasjon, som istedenfor å organisere alle mot alle, påser at alle fra ungdommen læres opp til helhetsbevissthet og helhetsansvar.

Vi vil innføre totalitetsøkonomi istedenfor statsøkonomi og tilrettelegge *materiell frigjørelse* av hele folket istedenfor offentlig forsorg og budsjettpolitikk, som i virkeligheten (ubevisst) er folkenarreriet satt i system.

Vi vil at folket skal få ferie istedenfor arbeidsledighet, og sunnhet istedenfor sykehus, moral istedenfor fengsler.

Vi vil at alle de krefter og verdier som nå spilles i livsvarige negative innbyrdes kamper (= upersonlig forbruk) skal anvendes til frigjørelse av menneskene selv (= personlig forbruk eller personlig kjøpekraft).

d) *Logokratiet vil demonstrere for hele verden en biologisk og psykologisk riktig samfunnsorden, hvor problemet kollektivismen og individualisme er løst, og hvor den universelle dynamiske (= selvvirkosomme) prinsipp etterhånden trer istedenfor det mekaniske tvangsorganiserte prinsipp.*

En sådan levende selvvirkosomhet er allerede til stede i hele livs- og samfunnsutviklingen (= «det levende samfunn») uten at statsmenn og «ledere» ennå har oppfattet disse krefters autonome tilstedeværelse

og derfor ubevisst synder mot dem. De skjebnebestemmende, skapende krefter i menneskelivet og samfunnslivet (til godt eller ondt) har alltid gitt seg til kjenne, men inntil våre dager unndratt seg en såvidt bevisst oppmerksomhet i forskning, at man har kunnet utnytte dem rasjonelt og planmessig og frigi dem.

De ofre og anstrengelser som nå bortødsles i det politiske samfunnet i de moderne kultursamfunn er til ingen nytte og til alles ulykke og forargelse, kan innvises og anvendes til positiv frigjørelse i samme utstrekning som logokratiets nyorientering blir studert, oppfattet og praktisert. Det hele dreier seg jo bare om nytt kjennskap til de selvvirkosomme sjelkrefter, fantasikrefter og drifter som hittil har vært ledet mer av det ubevisste enn av det bevisste.

All økonomisk, finansteknisk og sosialteknisk forvirring, alt sosialt kvaksalveri og all demagogi skyldes utelukkende manglende selvorientering.

Alle subjektive særinteresser og interessemotsetninger i en verden som flyter av velstand har sin kilde alene i det manglende kjennskap til de selvvirkosomme krefters autonomi.

Pass opp for diktaturet!

Å utrede de forannevnte ting nærmere ville her føre for langt. Vi henviser til Logokratiets litteratur og tidsskrifter og vitenskapelige påvisninger, som det norske folk godt kan være bekjent av å studere, selv om det skyldes innenlandsk, altså norsk åndsliv og norsk åndsarbeide. Og det har ofte falt oss vanskelig å for-

stå hvorfor norsk åndsarbeide skal behøve å være dårligere enn de fremmedes, særlig når det som her dreier seg om å orientere seg norsk i norske forhold.

Også i vårt land ringer klokken over de gamle sterile systemer og åndsforlatte dogmatikere. – Også i vårt land banker utviklingen på vår dør og krever handling, fordi det levende og voksende samfunn for lengst har sprenget og vokset fra sine gamle former.

Overalt blant nasjonene har til nå tendensen gått i retning bakover til gamle avlegse, hedenske, diktatoriske tvangsformer. – Men verdens mest demokratisk utviklede nasjon ville synde kolossalt og svikte et stort og hellig kall dersom også vi lot oss forlede til å gå tilbake til tvangsformene. Vårt folk har nå en sjanse som kanskje aldri før til å bli en ledende nasjon, dersom vi tenker fritt og selvstendig og ikke ørkesløst kopierer fremmede. Logokratiet har derfor satt alt inn på sin sak for at lyset skal skinne fra Norden til godt eksempel for hele verden. – Og nå spør vi bare om hvem som vil være med oss i kampen for det nye frie samfunn.

Enhver plasserer her seg selv alt etter som enhvers åndelige valuta strekker til eller kommer til kort. Livet nøyer seg ikke med talemåter, fordi det er virkelighet.

Den forbedrede statsforfatning

De foranstående generelle betraktninger angir de retningslinjer, hvoretter logokratiet arbeider og som vi

vil gå inn for. *Statsforfatningen og formannskapsloven* av 1837 må revideres og bringes i tidsmessig overensstemmelse med den veldige økede produksjonsevne som vitenskap og teknikk har brakt og som krever endrede sosiale og økonomiske samlivsformer for at menneskene skal få del i jordens velstand og rikdom.

Det er klart at dette arbeide først og fremst må foregå gjennom *stortinget*, idet folket gjennom opplysning og selvtenkning blir fortrolig med sammenhengen i alt som skjer, og lærer seg til å se *innsiden* av tingene i samfunnslivet. Det individ som på den måte behersker tingene, vil ikke ha vanskelig for å ta stilling til de forskjellige aktuelle spørsmål som møter en i det daglige liv.

Først i annen rekke kommer arbeidet innen *kommunestyrene*, hvor det er klart at man er meget bundet av de forhåndenværende lover og statsbestemmelser, som først må endres for at man skal kunne gjennomføre de nye generelle prinsipper i sin alminnelighet. Men også innen kommunestyrene kan våre voksne meningsfeller nå øve innflytelse ved sine impulser, og i alt arbeide og i all meningsutveksling søke å sette tingene saklig riktig på plass, og lede utviklingen i den riktige retning.

B. Dybwad Brochmann

Ny Tid 27/9 2003:

Det svenskane sa ja til

Av Sigbjørn Gjelsvik, leiar i Nei til EU

Eit klart fleirtal i det svenske folk stemte 14. september nei til euro og fullt medlemskap i EUs økonomiske og monetære union (ØMU). Noreg må ta eit sjølvstendig val, men spørsmålet ein bør stille seg er: Ynskjer vi meir union enn svenskane? Det vil bli resultatet dersom vi seier ja til norsk medlemskap i EU. Svenskane sa nei til ØMU, men kva sa dei ja til? Dei sa ja til handlefridom i den økonomiske politikken. Dei sa ja til at renta framleis skal settast av den svenske sentralbanken utifrå retningslinjer lagt av politikarane. Dei sa ja til at Sverige sjølv fritt skal bestemme korleis statsbudsjettet skal sjå ut.

Ja-sidas fagre løfte om ei betre økonomisk utvikling i Sverige med fullt medlemskap i ØMU gav ikkje gjenklang – naturleg nok. Dei landa som står utanfor euroen har høgare økonomisk vekst og lågare arbeidsløyse enn landa i eurosona. Sjølv sagt er det fleire grunnar til at sentrale EU-land som Tyskland og Frankrike har ei negativ utvikling i

økonomien. Det er ikkje ei enkelt årsak som kan forklare at over 4,5 millionar tyskarar i dag står utan arbeid. Hovudproblemet med ØMU er at ein fråtek medlemslanda verkemiddel til å kome seg raskt ut av slike krisesituasjonar og få hjula i gang igjen i økonomien.

Svenskane har sett utviklinga i landa som har problem med å oppfylle ØMU-kriteria. Verkemidla som vert foreslått brukt er kutt i offentleg velferd, reduserte rettar for arbeidstakarar og arbeidslause og reform av pensjonssystem. Dette gjenspeglar seg også i kva for grupper nei-andelen var høgast ved den svenske røystinga.

Totalt stemte 56 prosent av svenskane nei i folkerøystinga. Blant kvinnene har nei-andelen 62 prosent. Det var nei-fleirtal i alle aldersgrupper og alle län, bortsett frå Stockholm og Skåne. Størst var nei-andelen hos dei yngste veljarane (18–21 år) med 70 prosent nei. Både blant arbeidarar, arbeidslause og bønder stemte om lag 65 prosent nei.

I følgje Europarørsla er det synd at svenskane ikkje stemte for å bytte ut krona med euro. Thorbjørn Jag-

land meiner at svenskane ikkje har sagt «nei», berre «vent litt». Uttalelsen føyer seg inn i eit kjent mønster frå den kanten. Folkerøystingar skal respekterast – så sant dei får det rette utfallet. Stemmerett betyr tydelegvis at du skal stemme rett. Dersom du stemmer feil, skal du få lov til å stemme om igjen.

Kanskje det tryggaste er å la vere å ta folk med på råd? Til Sydsvenska Dagbladet 30. august uttalte Gøran Persson at han «aldri har vore tilhengar av ei folkerøysting. Når det vart den politiske løysinga, har ein vorte tvungen til å like den». På det tidspunkt var det sjølv sagt uaktuelt å ikkje gjennomføre ØMU-røystinga. Samstundes signaliserer Persson med dette ei frykt for folkemeininga, noko som og har gitt seg utslag i eit nei til folkerøysting om framlegget til EU-grunnlov.

Gøran Persson har på ingen måte ryggdekning for si uforbeholdne støtte til grunnlovsforslaget. Meiningsmålingar viser at folk i Sverige er svært skeptiske til viktige delar av framlegget til EU-grunnlov. Sjølv ikkje i Riksdagen har han klar ryggdekning, fleirtalet der ynskjer til dø-

mes ikkje ein mektig president for EU. Det skal bli interessant å sjå kva konsekvensar resultatet av ØMU-røystinga får for den vidare debatten om EU-grunnlova i Sverige.

Sverige er det andre landet som har hatt ei eiga folkerøysting om full deltaking i pengeunionen. I 2000 sa danskane nei i ei tilsvarende folkerøysting. Heller ikkje britane er fullt ut med i pengeunionen. Dette valet har ikkje Noreg. Dersom Noreg i dag hadde søkt om medlemskap i EU, hadde vi vorte nøydd til å akseptere heile EU-samarbeidet, inklusiv ØMU. Vi hadde vorte annleislandet i vårt nærrområde – einaste

landet utan eigen valuta. Dette trass i at Noreg antakeleg er det landet som konjunkturmessig passar aller dårlegast inn i pengeunionen. Debatten om pengeunionen syner at det er ein betydeleg forskjell på dagens tilknytning til EU gjennom EØS og den vi ville hatt med medlemskap. Utanfor EU kan vi ha kampen mot arbeidsløysa som hovudmål for den økonomiske politikken. Det vil framleis vere opp til Stortinget å bestemme kva for retningslinjer sentralbanken skal styre etter og kor uavhengig stilling den skal ha. Den fridommen bør vi ta vare på.

BUSH-VERDEN

- Jeg tar avgjørelser i saker som angår utenrikspolitikk mens jeg har krig i tankene, sa Bush i et intervju på amerikansk fjernsyn nylig. Han la til at dette ikke er en situasjon han ønsker seg, men en dyd av nødvendighet i dagens verden.

- Det amerikanske folk skal vite at de har en president som ser verden slik den er. Jeg ser farene som eksisterer, og det er viktig for oss å ta tak i dem, sa presidenten i intervjuet.

Grass og gru!

DOJ

Ett Irak, en stemme?

DILIP HIRO
MIDTØSTEN-EKSPERT, FOR-
FATTER OG JOURNALIST

Lørdag 31. januar 2004

LONDON:

Da president George W. Bush kalte arrestasjonen av Saddam Hussein «avgjørende for framveksten av et fritt Irak», glemte han det gamle ord-taket om at du bør være forsiktig med hva du ønsker deg. Bare noen uker seinere virker det som om Bush-administrasjonen er sjokkert over den virkning pågripelsen hadde på sjiamuslimene, som utgjør 60 prosent av befolkningen.

Nå som sjaene, under ledelse av storayatolla Ali al-Sistani, ikke lenger er bekymret for at Saddam skal komme tilbake, konsentrerer de seg om den andre delen av slagordet: «Nei, nei til Saddam; nei, nei til Amerika.» Det ser ikke ut til at Bush og hans nærmeste medarbeidere klarer å svelge tanken på at demokrati i Irak er ensbetydende med at sjiamuslimene får større makt, og at de sannsynligvis kommer til å knytte tette bånd til det sjia-dominerte Iran.

Bush og hans prokonsul i Bagdad, Paul Bremer, ser nå hvordan Sistani, som var isolert og ville stått utenfor den politiske kampen, er i ferd med å seile opp som en slags ayatolla Khomeini. Enda pinligere for en administrasjon som kjempet en «krig for demokratiet» er det at den nå motsetter seg Sistanis krav om direkte valg til den nye midlertidige nasjonalfor-samlingen i Irak.

BREMER OG DET

USA-utnevnte irakiske styringsrå-det gir mange grunner til at det ikke kan holdes valg i nær framtid: manntallslistene er ikke oppdatert, de politiske partiene fungerer ikke som de skal og sikkerheten er ikke god nok til at det kan føres valgkamp. Alle disse argumentene faller på sin egen urimelighet.

Det er nok riktig at manntallsliste-ne ikke er oppdatert, men siden 1991 har alle irakere fått utlevert matku-ponger som kan brukes som ID-kort ved valg. Innvendingen fra Bremer og noen av styringsrådets medlemmer mot et slikt system, er at det vil frata eksilirakere som er kommet til-bake etter Saddams fall, stemmeret-ten. Foreløpig gjelder det bare om-trent 250 000 personer, og alle burde ha dokumenter fra sine respektive eksil-land som kan godkjennes som identifikasjonspapirer.

Baath-regimet tok fra en del fami-lier matkupongene som straff for at et familiemedlem hadde desertert fra hæren. Men det finns et annet do-kument som kan brukes, et slags «manntallskort». Det blir gitt til alle irakere som skal begynne på skolen. Her står deres navn, adresse og alder.

Det er verdt å merke seg at to må-neder etter sjahens fall i Iran i februa-r 1979, hadde revolusjonsregje-ringen ved hjelp av ID-kort fra det falne regimet, gjennomført en folke-avstemning om Iran skulle være en islamsk republikk.

Når det gjelder argumentet om at Irak trenger politiske partier, går Iran foran med nok et eksempel. I august 1979 arrangerte de islamske myndighetene valg til den grunnlov-givende ekspertforsamlingen. Nes-

ten alle kandidatene stilte som en-keltpersoner og ikke som represen-tanter for et bestemt parti. Likevel klarte de å drive valgkamp og fikk sine budskap ut til velgerne.

Kritikerne sier også at Irak ikke har noen nyere tradisjon for å avhol-de valg. Fra 1980 til 2000 hadde fak-tisk Irak fem valg til parlamentet. Selv om alle kandidatene var god-kjent av regimet på forhånd, sto val-gert mellom medlemmer og ikke-medlemmer av Baath-partiet (som fikk fra 142 til 183 av de 250 plasse-ner). Poenget er at en del irakere følte at de hadde frihet nok til å gi uttrykk for sin personlige mening.

DET VIKTIGSTE ANKE-PUNKTET

mot et snarlig og rettferdig valg er kanskje at sikkerheten i Irak rett og slett er for dårlig. Men dette er ikke god nok grunn til at irakerne skal bli fratatt retten til å bestemme over sin egen politiske framtid.

I mai 1992 arrangerte de kurdiske partiene som opererte i Iraks flyfor-budssone, parlamentsvalg i regio-nen under meget vanskelige forhold. Men det var gjennom dette valget at Kurdistans Demokratiske Parti (KDP) og Kurdistans Patriotiske Union (PUK) oppnådde den legiti-mitet de har den dag i dag.

På samme måte var sikkerheten i Iran etter revolusjonen nesten like dårlig som den er i dagens Irak. Sja-hens hær hadde gått i oppløsning. Anti-islamske krefter sto bak drape-ne på en ledende ayatolla og stabs-sjefen for hæren.

De nye herskerne foretok uren-skinger innen militæret og det sivile byråkratiet. Sekulære og venstreori-

enterte islamske geriljagrupper nek-tet å utlevere sine våpen. Det var væpnet opprør i den kurdiske regio-nen, og etniske arabere drev sabota-sje mot oljeanlegg og rørledninger. Likevel ble folkeavstemningen og parlamentsvalget gjennomført innen det var gått seks måneder fra sjahens fall.

Det minste Bush og Bremer, yp-persteprestene for demokrati i Midt-østen, kan gjøre, er å demme opp for mullaene i Iran, som bruker Koranen som sin politiske og religiøse rettes-nor.

Her er et forslag: Arranger valg på to forskjellige dager. På Dag 1 av-holdes valg i de relativt fredelige sji-amuslimske og kurdiske områdene. Deretter flyttes hoveddelen av de amerikanske og irakiske militær- og politistyrkene til de turbulente sun-nimuslimske områdene hvor det holdes valg en eller to dager seinere. India arrangerer valg på denne må-ten; tropper overflyttes til Kashmir og andre områder hvor det finns opprørske separatistbevegelser.

DESSVERRE SER DET

nå ut til at Washington støtter en plan utarbeidet av Adnan Pachachi, man-nen som i januar har innehatt det ro-terende presidentskapet i styringsrå-det. Han foreslår ganske enkelt at rå-det utvides fra 25 til 75 eller 100 medlemmer, slik at det kan få over-ført suverenitet innen 30. juni. Det betyr at direkte valg til en nasjonal-forsamling vil bli utsatt, i hvert fall til slutten av året.

Dette forslaget vil virke mot sin hensikt. Styringsrådet har liten mo-ralsk autoritet. Medlemmene har plassert så mange slektninger i styre

og stell at irakerne ironisk nok kaller det «et styre av kjente og kjære».

Hvis de USA-utpekte medlem-mene av styringsrådet utgjør en overgangsregjering, vil det under-bygge påstanden fra en av Sistanis medarbeidere, sjeik Abdel Mahdi al-Karbalai, som hevder at okkupa-sjonsmakten har sine koloniale og djevelske planer om å utforme Iraks politikk av hensyn til egne interes-ser.

Hvorfor går USA så sterkt imot valg? Noah Feldman, en juss-pro-fessor ved universitetet i New York som var juridisk rådgiver for okku-pasjonsmyndighetene i Irak, har det klareste svaret. «Hvis du går for fort fram, kan feil personer bli valgt,» sa han i et avisintervju.

Og ser vi det; en meningsmåling Senteret for strategiske studier gjen-nomførte i oktober viser at 56 pro-sent av de spurte irakerne ønsker et islamsk Irak.

FN HAR PLANER

om å sende en gruppe valgekspertes til Irak for å vurdere om det er mulig å gjennomføre valg før 30. juni. Får vi en grundig inspeksjon, vil den komme fram til at det ikke bare er mulig, men nødvendig. Da er det bare å håpe at Bush-administrasjonen overtaler til å si seg enig i konklusjo-nen.

I motsatt fall blir vi sittende igjen med en urovekkende motsigelse: Bush som insisterer på at han har frigjort 25 millioner irakere fra tyranni, mens han samtidig nekter dem retten til selvbestemmelse.

© New York Times,
norsk enerett Dagbladet
Oversatt av Marit Jahreie

"Dum-Dum Boys" skifter forklaring i kulesaken:

Norge tillater omstridt kulebruk

Norge reagerer ikke på at USA skyter med antimateri-ellammunisjon mot folk i Irak. – Slik bruk er lovlig, slår Utenriksdepartementet fast.

Nationen på nett

Nationen avslørte i begynnelsen av februar at USA bruker omstridt norsk ammunisjon mot mennesker i Irak. Dagen etter Nationens avsløring kunngjorde Utenriksdepartementet at de ville be amerikanerne om en forklaring på ammunisjons-bruken.

Regjeringen Bondevik har nå fått både en forklaring fra amerikanerne og en bekreftelse på at USA ikke for-byr sine soldater å bruke ammu-nisjonen mot personell. Likevel har ikke regjeringen planer om å gjøre mer med saken.

Har skiftet forklaring

– Dersom det kom fram påstander om bruk mot personell, har vi sagt at vi ville undersøke saken nærmere. Vi har ikke lagt noen føringer på hva

utfallet ville bli, sier Karsten Klep-svik, pressetalsmann i Utenriksde-partementet.

Tidligere har svaret fra det norske Utenriksdepartementet vært at kule-ne ikke er ment brukt mot mennes-ker. Men nå som amerikanerne har bekreftet overfor UD at de ikke for-byr bruken mot mennesker, skifter regjeringen forklaring.

– Produksjon og eksport av fler-bruksammunisjonen er i samsvar med folkeretten uansett hvordan den blir brukt. Vi gjenar at ammunisjo-nen primært til bruk mot materiell. Men selv om den skulle bli brukt til andre formål, er det likevel tillatt, si-er Klepsvik.

«Amerikanske myndigheter har opplyst at etter deres syn er heller ikke bruk av ammunisjon mot perso-nell folkerettsstridig. Også USA be-nyttar ammunisjonen hovedsaklig mot materielle mål. Bruk mot perso-nell kan etter amerikansk regelverk under visse omstendigheter ikke utelukkes», skriver Klepsvik i en e-post til Nationen.

Ingen nye tester

Han opplyser at det ikke er planer om nye tester av ammunisjonen eller

noe midlertidig eksportforbud, slik Røde Kors, SV og Senterpartiet har bedt om.

– Er det noen uenighet mellom Norge og USA om hvorvidt kulene lovlig kan brukes mot personell?

– Nei, etter vårt syn strider ikke ammunisjonen mot internasjonal folkerett, svarer Klepsvik.

Det er høyst kontroversielt å bruke ammunisjonen Mk 211 mot men-nesker. Kulene har en eksplosiv ef-fekt og er ment brukt mot pansrede mål. Bruk mot mennesker kan være i strid med internasjonal folkerett. Røde Kors har kastet seg tungt inn i saken.

Senterpartiet reagerer

Sps parlamentariske leder Marit Arnstad reagerer.

– Det virker som regjeringen er drevet fra skanse i denne saken. Regjeringen har gått ut og sagt noe, og nå viser det seg at USA ikke kan garantere for bruken. Da må vi ta konsekvensen av det i våre egne regler og stramme inn eksporten av denne typen ammunisjon, sier Arnstad.

Arbeiderpartiet svarte ikke på Na-tionens gjentatte henvendelser i går.

Foto: Jon-Are Berg-jacobsen
DUM-DUM BOYS: Jan Petersen (H) og Kjell Magne Bondevik (KrF) har nå fått en bekreftelse på at USA ikke forbyr sine soldater å bruke den norske ammu-nisjonen Mk211, med de samme egenskapene som dum-dum-kuler, mot perso-nell. Likevel har ikke regjeringen planer om å gjøre mer med saken. MK 211

Tankegang – på nye veier? Fredstreff i konfliktløsning

Av Svein Otto Hauffen

Besindig lesning, gir best innsikt. Ved en samtale med Alf Larsen, sa han: «Jeg misunner Dybwad Brochmann (BDB) som opphavsmannen til det geniale fyndord: «Din mentalitet er din skjebne!» – Din tenkemåte styrer din tankegang. Og det som fremgår derav. Din synsmåte bestemmer ditt livssyn. «Alt beror på øy- et som ser», sier Paulus.

På denne bakgrunn kan vi bedre fatte den dype betydning av – og den fordomseliminerende livsrealisme i Mesterens betingende forutsetning: «Innen dere omvender dere og blir som et lite barn, kan dere ikke komme inn i Guds rike».

Derigjennom kan vi øyne og innse mere av den psykisk-mentale betydning og rekkevidde av Nytestamentlige oppfordringer om å realisere sinnsfornyende, hugvendende omvendelse. Følgende formulering av Tore Lie synliggjør ett av omvendelsens aspekter: «Vi er født med ryggen mot Gud, og må vendes om». Bekreftes indirekte ved følgende utsagn: «Omvend

dere til meg, og jeg vil vende meg til dere – sier Herren». Følgelig benytter BDB ofte betegnelsen: «Selv». Med høy presisjon sier han: «Dyret gjentar seg selv. Mennesket kan omvende seg selv. Og: – Vi må hver dag omvende oss, og bli født av ånd – på ny.»

Kjernen i Kristi budskap, med dens dynamiske realisme, er her dypt innsett og treffende sammenfattet, ut fra Joh. 3.

Sannkjenning og sannsynlighet

Ifølge Paulus «ser vi stykkevis, inntil det fullkomne kommer» – som vi aktivt søkende bør imøtekomme.

«Forstå hva jeg sier!» lyder Mesterens advarende appell, til forebygging mot å bli misforstått, uforstått eller delforstått.

Den som daglig «vandrer i sannheten» for å komme et stykke videre henimot den fullkomne helhet, kan også derigjennom «vokse på alle måter opp til ham som er hovedet, Kristus – i hvem hele Guddommens fylde er tilstede». (Paulus)

Til intuitiv sannkjenning henhører også våknende åndskvalitativt gehør. Som fremmes med fordoms- fri lydhør, lyttende holdning. «Den som har øre, den hører» – sier Jesus. Ikke minst den våkne leser som lyttende hører etter – især hva Mesteren sier; – og hører hvordan hans megetsigende ord, klinger.

Den som vandrer på sannkjenningens vei, er underveis fra delforståelse til helforståelse.

Sannheten kommer til syne, for, og gjennom den som er underveis fra det tilsynelatende og sannsynlige – til det sant synlige –

neskelighet. «Dere skal (er)kjenne sannheten og sannheten skal frigjøre dere», sier Mesteren.

Tankegang på indre veier, bør overveies. «Vandre i sannheten», sier Han videre. Den påståelige, som står på sitt – står fast. Den som er oppsatt på å slå fast alt mulig, overser at fastspikrete facts, er døde «sannheter». «Følg meg! La de døde begrave sine døde», sa livets mester. Blant livets kjernetegn er bevegelse. Det gjelder også den levende sannhet.

Med Pauli ord: «Ånden levende-gjør. Bokstaven ihjelslår. Med tanke på Skriftens bokstav og all bokstav-trelldom.

Av det onde

Som kjent – alle ytterligheter er av det onde. Slik også med våre tenkemåter.

«Vi har alle vår indre utviklings fiender i oss selv», sier BDB. Disse er ønsketenkning og vanetenkning blant de verste. «Ønsket er tankens far», sa Shakespeare. Ønsketenkning fastholder oss i illusjonær livsløgn. Vanetenkning binder oss i forkalkede stagnasjon og hindrer NY-syn m.m. Vi forledes til å «absoluttere» våre døde meninger, som blinder oss mot videre syn. Mens de i virkeligheten bare er relative hjelpebegreper, underveis mot «den hele og fulle sannhet, som den hellige ånd skal veilede dere til», sier Mesteren.

Nytenkning?

Noen går gjerne inn for nytenkning og mentalitetsendring. Godt begynt i ytre forstand. Men bør fortsette mere inngående. Fornyelsen bør fullendes i fordypende inderlighet. I samsvar med Søren Kierkegaards presise påvisning: «Kristendom er inderlighet». Bør kort sagt videreføres gjennom ekte omvendelse.

Ensomheten

Ensom er den,
som ingen nærhet eier.
Som intet menneske kan nå,
og som kun
seg selv bebreider.

Ensom er den,
som ingen kjærighet har.
Og som intet hjerte tenker på,
men kun seg selv bedrar.

Ensomheten er som
– en følgesvenn.
Men den er like utilnærmelig,
som den er uavbrutt.
Det er først når stillheten
– har lagt seg,
at din ensomhet tar slutt.

Willy Bjørndal

10 år etter Charles Bukowski's død

I anledning av at det den 9.03.04 er 10 år siden Chales Bukowski døde, har jeg latt meg inspirere til å markere dette med en oversettelse av diktet "Auf Wiedersehen" fra norsk til engelsk. Diktet er en hyllest til en av vårt århundres største forfatter, poet og essayist.

AUF WIEDERSEHN

In memoriam, Charles Bukowski
1920 - 1994

Within our minds the loop is rejoined,
the terminal chalice emptied.
The final drop imbibed,
no one stands alone, all are condemned.

Reminiscence of whoredom,
lends to eternal desire.
A sentience within the alcoholocaust,
which forges a bridgehead into death.

Like the seeker,
so also the shipwrecked.

Like the lover,
so also the brute.

Like the loner,
so also the living.

Like the fallen,
so also the forsaken.

Like everyman on the edge of desperation,
qusting the bottle for his salvation.

Rest your eyes now and see if you might,
somewhere catch a glimpse of the light.

Willy Bjørndal

de tema, ikke sant?

Gruppene arbeidet seg igjennom flere oppgaver. Disse ble alle lagt i plenum, hvor vi ga synspunkter på hverandres arbeid. En oppgave gikk på å løse en konkret og praktisk oppgave hvor fredsdeltakere alle deltok samlet. Den skapte voldsom diskusjon og latter. Kunne vi klare dette?

Gruppearbeid har både positive og negative sider. Men en ting er i alle fall sikkert. Det er en fin måte å være sosial på!

Noe av det aller viktigste var likevel opplevelsen av å være sammen med mennesker som diskuterte høyaktuelle og brennbare spørsmål. Budde f.eks. Norge ha deltatt i krigen med Irak?

Astrid Strømme

P.S: Selvsagt: BDB ble nevnt!

Den gode sirkel

Boktittel: *Den gode sirkel*
Forfatter: Nina Karin Monsen
Forlag: Fagforlaget 2002
Sider: 300

«Samfunnet lærer oss ikke å være gode venner, naboer, gode partnere, gode arbeidere, det oppfordrer oss ikke til å bygge relasjoner, ta vare på de nærmeste relasjoner, ikke til å innrede eller interessere oss for de mellommenneskelige rommene vi bebor».

Nina Karin Monsen, 2002.

Dette er en bok om kjærlighet og helse. Filosofen Nina Kari Monsen drøfter og belyser i boken en rekke forhold i vårt samfunn, som påvirker vår helse, og som vi ikke alltid er klar over har negativ virkning på oss.

Boken er språklig velskrevet, og stoffet er for det meste tydelig og klart. Nina Karin Monsen sier mye om hvorfor vår helse stadig syntes å forverre seg. Hun sier også mye om hvordan vi bør leve, tenke og føle

for å utvikle sunnhet og mental helse. Helse forstår Nina Karin Monsen som en indre erfaring, bestående av en dyp, sann tanke og ekte følelse av å ha adgang til en kilde som aldri går tom. *Denne kilden er kjærligheten, troen og håpet!*

Hvorfor står det likevel så dårlig til med vår helse? Nina Karin Monsen svarer at det som tar livet av menneskene i våre land, er en dårlig livsstil, skapt av uvitenhet, vrangforestillinger, gal kunnskap, gal læring, dårlige vaner, selvdestruktive rutiner og en depressiv selvoppbyggende tenking.

Stemmer ikke dette, kanskje?

Tall kan brukes til mye. De kan føre menneskene mentalt på avveie, men de kan også benyttes til å gi informasjon om forhold som så absolutt påvirker vår helsetilstand.

Tallene sier at kriminalitet, selvmord, alkoholforbruk, osv. øker. Mobbing er et problem blant både barn, unge og voksne, og 50.000 kvinner i Norge har spiseforstyrrelser. Dette er forhold som påvirker vår helse, selvsagt!

Nina Karin Monsen benytter begrepet, Limboland, til en ytterlig forståelse av hvordan det står til med helsen i det norske samfunn. Limbo betegner frykt, usikkerhet, venting og forventning, frykt for overraskelser. Mennesker som havner i denne tilstanden blir flyktninger i sitt eget liv. Her sitter nok mange mennesker fast!

Utgangspunktet for filosofien til Nina Karin Monsen er det personlige menneske. Når helsen svikter er det personen i mennesket som lider nød. Det maktet ikke å løse sine iboende krefter på en konstruktiv måte.

Det er mye godt stoff i boken. Boken varmer sinnet og gir inspirasjon til å vandre videre på livets smale vei.

Kritikk? Mangler? Det er i grunnen ikke så mye å sette fingeren på. Men likevel: jeg tenker at vår helse ikke blir tilfredsstillende før den kollektive og offentlige mentale gift stoppes...

Forøvrig: Les boken!

Astrid Strømme

Veien til fred

bygget i seg.

Samfunnssystemet med alle de organiserte interessenetningene splitter det levende samfunnet av mennesker i stedet for å forene. Det finnes ikke medfødte motsetningsforhold i menneskene. Tvert imot, vi er utstyrt med egenskaper og drifter som alle tjener til å forene oss.

Freden må grunnlegges på en opplæring av krigens egentlige årsaker!

begynner i menneskenes sinn. Menneskene må få vite hvem de er og hva de er. Så lenge dette ikke er erkjent, kan det ikke bli fred på jord.

Fordi menneskenes oppdragelse er grunnlagt på angst og skyldfølelse, er de mer eller mindre ubevisst belastet med konfliktstoff som hemmer livsutfoldelsen. Og når alle driftene som menneskene er utstyrt med fra naturen blir feilsporet eller mistenkeliggjort, må menneskene oppfatte seg som mislykkede, samtidig som de ikke forstår seg selv. Resultatet er angst og skyldfølelse som projiseres utad, individuelt som kollektivt.

Menneskene er symbolvesener, men de har verken forstått sin personlige symbolikk som gir seg til kjenne i drøm, i religion og i kunst eller den kollektive symbolikken som utadprojiseres i samfunnet.

Fredsbevegelsens krav på nedrustning må følges opp med en opplæring av disse misforståelsene slik at forutsetningene for et fredssamfunn kan muliggjøres. Det nåværende samfunnssystem har krig inne-

Fra Foreldre & Barn 1/2004:

Gutter trenger følsomme fedre

Fedre i dag viser sønnene sine at det er like naturlig for dem å lage middag som det er å mekke bil. Men fortsatt sliter mange menn med å vise følelser, også overfor barna. Små gutter med far som forbilde, trenger fedre som kan nettopp det.

Opp gjennom historien har forholdet mellom far og sønn vært preget av distanse og respekt. Far har vært en fraværende person som har vært forbundet med mandighet. Og mandighet har igjen vært forbundet med alt det som ikke har med barn å gjøre. I de to siste generasjonene er dette blitt totalt forandret. Noen kaller det en farsrevolusjon.

I dag er den norske idealfaren derfor en mann som er til stede i barnas liv, både på det praktiske og følelsesmessige planet. Vi ser ham i reklamer og leser om ham i bøker skrevet av spissformulerte småbarnsfedre som beskriver fødsler, bleieskift og dårlig sexliv ut ifra et farsperspektiv. Han er gjenganger som tema i debattprogrammer på tv. Å være en engasjert far er moderne, og noe som engasjerer.

«Den nye faren» er heller ikke bare et resultat av et likestillingsprosjekt mellom kvinner og menn. I dag er dette noe som blir satt på dagsordenen av fedre selv, som vil skape en ny form for relasjon til barna sine helt fra fødselen.

Det nære livet

Men selv om fedre i dag er like engasjert i barnas liv som mødre, og behersker det å kombinere barn og karriere, sliter en del på følelsesare-

naen, tror sosionom og forfatter Eivind Blikstad.

– Fortsatt henger det en del menn igjen i det jeg kaller aktivitetsfella. Alt samvær med barn har en egenverdi, men for en del fedre er ofte inngangsbilletten til dette samværet en aktivitet som en fisketur eller en tur på fotballbanen. Det er selvfølgelig ikke noe galt i å dra på fisketur, og det kan komme mye nærhet ut av slike turer. Men jeg tror kanskje fedre hadde vunnet på å snakke mer om følelser, og vise mer følelser overfor barna sine. Det er viktigere med god tilgang på fang enn god tilgang på fisketurer, sier han.

At mødre og fedre har ulik måte å gi omsorg og være sammen med barna på, er ikke noe nytt. Tradisjonelt sett er fedre mer lekne, aktive og fysiske, mens mor er den man kommer til når det virkelig gjelder.

Eivind Blikstad mener ikke at far må gå rundt og vise sine innerste følelser til enhver tid. Snarere tror han at far må vise at han også har et spekter av følelser å spille på. Og at det spekteret er en blanding av feminine og maskuline verdier. Fortsatt er far en som ofte bare viser følelser i form av å være sint.

– Dette er selvfølgelig også viktig overfor døtre. Som far blir man jo en slags rollemodell for hva slags kvaliteter hun vil lete etter og unngå hos en mann i fremtiden, sier han.

Gutter må mestre følelseslivet

Særlig i forhold til sine sønner står fedre overfor en stor utfordring. Utfordringen er å skape en ny farsrolle der et aktivt følelsesliv er en viktig ingrediens, mener psykolog Per Are Løkke.

Han tror fedre må gå aktivt inn for å lære sønnene sine til å finne en vei

til det nære livet og til sitt eget følelsesliv. Gutter blir fortsatt bombardert med det motsatte idealet om å være hard og sterk.

– Det er ikke tilstrekkelig å utføre de vanlige omsorgsoppgavene som å lage mat, hente i barnehagen og trøste barnet. Fedre må også ta rollen som den som snakker om de vanskelige tingene og ikke bare overlater dette til mor. Den beste måten de kan gjøre dette på, er å vise at de selv bryr seg om denne delen av seg selv. På en måte kan man si at menn i dag nesten er tvunget til å erobre sitt eget følelsesliv, sier Per Are Løkke.

– Hvorfor er dette så viktig i forhold til små gutter?

– Små gutter trenger rollemodeller som kan vise dem hva som er viktig i den moderne manns- og farsrollen. Man ser at menn som er lukket, ofte opplever at det skjærer seg i kjærlighetslivet. Kvinner i dag krever menn som kan være åpne med følelsene sine. Derfor vil menn også gjøre sønnene sine en bjørnetjeneste ved ikke å bidra til å utvikle disse sidene hos seg selv. Far må gi sønnene sine et følelsesspråk som gjør at de kan få ut ting de sliter med gjennom andre kanaler enn sinne og aggresjon, sier han.

Slaget ikke tapt

Både kliniske og samfunnsmessige studier viser at gutter med fedre som viser nærhet og åpenhet, synes det er lettere å være i kontakt med denne delen av seg selv enn gutter som ikke har hatt den type fedre. Selv om gutter får impulser fra andre steder enn fra far, synes mange det er vanskelig å være en helt annen type mann enn det faren var.

– Men slaget er selvfølgelig ikke tapt for fedre som ønsker å gå inn i

nære relasjoner til barna sine, selv om de ikke har hatt en slik far selv. Samfunnet i dag oppfordrer menn til å være nærværende både i form av praktiske ordninger og ideologiske oppfatninger. Vi ser jo en klar tendens til at farsidealet forandrer seg, og at de fleste menn ønsker å være nære omsorgspersoner for barna sine, sier psykolog Monica Rudberg.

Hun synes det er viktig at man ikke gjentar det stereotype bildet av far som en person som har problemer med å vise følelser. Hun tror det er store variasjoner mellom ulike grupper menn.

Vil ikke tape ansikt

– Men hvorfor er dette fortsatt vanskelig for noen menn?

Eivind Blikstad tror forklaringen kan ligge i menns stolthet og vegring for å vise usikkerhet. Han tror en del menn i dag fortsatt er redde og uvante med å vise følelser. De er usikre på om det de gjør i farsrollen er ok, og så vil de ikke vise denne usikkerheten til andre. Kanskje er de redde for å tape ansikt?

– Når det er noe galt med bilen til en mann, går det ikke utover stoltheten hans å spørre om ekspert hvordan han skal fikse den. Terskelen for å spørre en venn eller en kollega hvordan man takler en følelsesmessig utfordring i forhold til barn, er muligens fortsatt lavere for kvinner enn menn, sier han.

Personlighet

Mannsforsker Jørgen Lorentzen tror det handler om at man må frigjøre seg fra tankegangen om at spesielle handlinger og følelser er knyttet til kjønn.

– Noen menn sliter kanskje fortsatt med hvordan de skal vise kjærlighet og omsorg. Fordi de er menn,

tror de at de må gjøre det på en annen måte enn kvinner. Og med en slags merkelig stolthet er de også opptatt av å måtte gjøre dette på en annen måte enn kvinner. Men måter menn viser omsorg og følelser på er jo avhengig av personlighet og ikke kjønn.

– Mangler menn rollemodeller?

– Nei, dette blir bare en unnskyldning og en klisjé. Hvis vi snakker om en ny foreldrerolle, der man skal kombinere hundre prosent innsats på jobben med å være en nær og engasjert forelder, er det like vanskelig for kvinner som for menn. Mødrene til de jentene som er småbarnsmødre i dag, opplevde ikke det samme arbeidslivet som kvinner gjør i dag, sier han. Det har jo alltid vært slik at hver generasjon må trække opp sin egen sti, sier Jørgen Lorentzen.

Tid for følelser

Tid alene sammen med barnet uten mor, kan bidra til at fedre blir enda sikrere i sin rolle som omsorgsperson overfor barnet, skriver Berit Brandth og Elin Kvande i boka *Fleksible fedre*.

– Idealer er jo noe man lager selv. Men samtaler med fedre viser at når far involverer seg følelsesmessig med barnet, blir dette en akselererende prosess. Far får lyst til, og behov for, å være nær barnet fordi han har sin erfaring med det, og ikke bare fordi mor forteller ham det, sier Elin Kvande.

– Å se et barns behov er jo ikke noe som mor kan automatisk. Det lærer man ved å gå inn i et samspill med barnet. Hvis far har permisjon alene med barnet, får han en bra sjans til å utvikle denne følelsesmessige kompetansen, sier hun.

Hva er barns egen kultur?

Barnekultur

Ordet barnekultur blir nok oftest forstått som den kultur som voksne produserer for barn. Ordbruken er typisk for en voksen tenkemåte overfor barn. Det dreier seg om bøker og blader, barnefilm og barneteater og så videre. Eller det kan være forskjellige former for kulturaktiviteter som voksne organiserer for barn, så som idrettslag, teatergrupper, korps, musikkskoler eller formingsverksted.

Deler av denne barnekulturen er utpreget kommersiell, andre deler er utformet på grunnlag av velmente oppdragelsesidealer. At voksne bedriver kultur for barn er selvsagt både utmerket og nødvendig, i langt større grad enn det gjøres idag. Et skrift om barns egen kultur og om vern av en voksenfri barnearena må ikke forstås som et angrep mot voksnes kultur for barn som sådan. I dette skriftet vil i hovedsak ordet barnekultur bli brukt om barns egen kultur.

Barns egen kultur

Poenget er imidlertid at barn imellom blir en «barns egen kultur»

overlevert, skapt og endret. Det er en kultur og noen kulturytringer som tilhører en barn-barn-arena. Noe av den kan vi se og høre, men svært meget av den er skjult for oss voksne.

Barns «uorganiserte» egen kultur er i forhold til den voksen-organiserte barne-kulturen preget av usynlighet. Det er vi voksne som gjerne kaller den uorganisert fordi det ikke er vi som organiserer den. I seg selv er ordbruken igjen en fornærmelse mot barn. Barns hverdagsliv består for de fleste vedkommende i stor grad av såkalt «uorganiserte» aktiviteter, eller som barn også selv ofte sier: «vi gjorde ikke noe spesielt». Men spør du barn om hva de gjør når de «ikke gjør noe spesielt», så forteller de deg kanskje om skiturer, om hemmelige klubber, om avislagning, om spionering på underlige mennesker, om hemmelig hyttebygging, og om narrestreker mot voksne. Alt sammen «å-ikke-gjøre-noe»-aktiviteter som krever både planlegging og struktur fra barnets side. Barns holdning til sin egen kultur sier også noe om sårbarheten. For barn er i kulturen sin, de er deltakere i kulturen sin. At kultur er noe man har, kjøper eller

«går på», er en voksen tenkemåte.

Men barns egen kultur er ingen eksotisk plante som er avhengig av den norske kulturen som sådan. I barns verden representerer de voksne makt, de voksne setter og skal sette rammer for barn. Å være barn er å prøve «å finne seg selv» i grenselandet mellom frihet og trygghet. Dette er også i høy grad et tema i barnekulturen.

Frihet og trygghet for barn, det betyr respekt og ansvar fra den voksnes side. Dersom voksne skal støtte opp om barnekulturen betyr det ikke at de skal overta den. En voksen kan og skal ikke erstatte en 7-åring. Barnekulturvern betyr vern av barns frie rom, både deres tidsrom og deres fysiske rom. Det betyr også vern av utfordrende eller spennende rom. Barn vil at livet skal være stort og farlig, som Jens Bjørneboe sier det. Han fortsetter: «... og det er et berettiget krav å stille til livet. Kanskje det eneste berettigede krav man har å gjøre gjeldende».

Barn trenger rom til å utvikle seg i. Det har med respekt å gjøre. Men dette betyr ikke at voksne kan lene seg slapt og likegyldig tilbake i stress-lesser, eller tegne videre på motorveiene sine. For det andre ordet er ansvar. Voksne har ansvar for å vurdere det farlige. Det er forskjell på et klatretre eller en fjellknaus og en trafikkert vei. Vi må verne klatretreene for barna, og vi må verne barna mot bilene og forurensningen. Og voksne må ta ansvar for at barn har mulighet til å møtes på tvers av motorveiene og alle bilene. Det er de voksne som har ansvar for å gi barn frihet. Voksne ødelegger for barn når de raserer friarealene eller steriliserer bomiljøene. Og de umuliggjør spredningen av barns egen kultur når de lager løsninger som hindrer barn i å møtes på tvers av aldersgenerasjonene, eller når de presser for mange barn inn i bomiljøene slik at de små barna ikke er nødvendige for at de store kan få sin leik til å fungere. Også utviklingen av betydningsfulle relasjoner mellom barn kan

være like truet av for mange som av for få barn. Når barn møtes, behøver ikke alltid den voksne være der for å styre samværet og løse konfliktene. Barn må også få trening til dette blant sine likeverdige. At det er voksne i nærheten, er noe annet enn at de hele tiden er sammen med barna. Voksne lider ofte av et aktiviseringsyndrom, i stedet for at unger er opptatt i aktivitet, så aktiviseres barn av de voksne, og blir selv passivisert.

Voksne ødelegger også for barn når de unnlater å synliggjøre den voksne kulturen og seg selv. Når det gjelder barnekulturens innhold, ser vi klare linjer mellom barns egen kultur og kulturen som sådan. Barn henter ofte stoffet sitt fra de voksnes kultur, og omformer det til sitt eget bruk, eller tar det i eie som det er. Voksne må derfor synliggjøre seg selv og kulturen sin, men uten å gjøre sine egne personlige problemer og bekymringer til barnas. Et godt eksempel er de voksnes arbeid.

Hva har skjedd med været?

«De katastrofale oversvømmelsene og kraftige stormene vi nå opplever, kommer til å inntreffe hyppigere»

Thomas Loster, som er ekspert på uværsskader

Er det virkelig noe galt fatt med været? Mange frykter at det er det. Meteorologen Peter Werner ved Potsdams institutt for klimaforskning sier: «Når vi betrakter slike ekstreme værforhold som styrtregn, oversvømmelse, tørke og storm og merker oss de globale utviklingstendensene, kan vi med rette si at de ekstreme værforholdene har økt til det firdobbelte de siste 50 årene.»

Mange mener at de uvanlige værmønstrene skyldes global oppvarming og er tegn på at den såkalte drivhuseffekten går amok. Det amerikanske miljøvernmyndigheten forklarer: «Drivhuseffekten er den temperaturøkningen som inntreffer på jorden fordi visse gasser i atmosfæren (for eksempel vanddamp, karbondioksid, dinitrogenoksid og metan) fanger opp energi fra solen. Uten disse gassene ville varmen ha strålt ut i rommet igjen, og jordens gjennomsnittstemperatur ville ha vært drøye 30 grader lavere.»

Mange hevder imidlertid at menneskene av vanvare har forstyrt denne naturlige prosessen. I en artikkel i *Earth Observatory*, en elektronisk publikasjon fra NASA, sies det: «I flere tiår har fabrikk og biler spydd flere milliarder tonn drivhusgasser ut i atmosfæren... Mange forskere frykter at de økte konsentrasjonene av drivhusgasser har ført til at mindre varme enn før stråler ut fra jorden. Enkelt sagt fanger disse

gassene opp ekstra varme i jordens atmosfære på omtrent samme måte som en frontrute fanger opp solvarme som kommer inn i en bil.»

Skeptikere påpeker at det bare er en liten brøkdel av drivhusgassene som er framstilt av mennesker. FNs klimapanel (IPCC), en forskergruppe som er blitt opprettet av Den meteorologiske verdensorganisasjonen og FNs miljøvernprogram, melder imidlertid: «Vi har nye og sterkere holdepunkter for å si at det meste av den oppvarmingen som er registrert de siste 50 årene, skyldes menneskelig virksomhet.»

Klimatologen Pieter Tans ved Det amerikanske direktorat for studier og overvåking av hav og atmosfære sier: «Hvis jeg skulle tallfeste det, ville jeg si at det er 60 prosent vår skyld: De resterende 40 prosent har naturlige årsaker.»

Mulige konsekvenser av global oppvarming

Hva har så resultatet vært av den stadig høyere konsentrasjonen av drivhusgasser som er framstilt av mennesker? De fleste forskere er nå enige om at temperaturen på jorden utvilsomt har økt. Hvor dramatisk har økningen vært? FNs klimapanel sa i sin rapport for 2001: «Den globale overflatetemperaturen har økt med mellom 0,4 og 0,8 grader siden slutten av 1800-tallet.» Mange forskere mener at denne lille temperaturstigningen kan være forklaringen

på de dramatiske forandringene i været.

Riktignok er jordens værssystem særdeles komplekst, og forskerne kan ikke si med sikkerhet hvilke virkninger den globale oppvarmingen har, eller om den har noen virkninger i det hele tatt. Mange mener at den har ført til mer regn på den nordlige halvkule, tørke i Asia og Afrika og hyppigere tilfeller av El Nino i Stillehavet.

Behov for en global løsning

Kan ikke menneskene løse dette problemet, ettersom det etter manges oppfatning er de selv som har skapt det? En rekke land har allerede vedtatt lover for å begrense forurensende utslipp fra biler og fabrikk. Men slike tiltak – hvor rosverdige de enn er – har hatt liten eller ingen virkning. Forurensningen er et globalt fenomen, så løsningen vil også måtte være global. I 1992 ble det arrangert et miljøoppmøte i Rio de Janeiro. Ti år senere ble det holdt et toppmøte i Johannesburg i Sør-Afrika om bærekraftig utvikling. På dette møtet i 2002 var det samlet 40.000 delegater, deriblant omkring 100 nasjonale ledere.

Slike konferanser har hjulpet forskerne til å komme fram til et felles standpunkt. Den tyske avisen *Der Tagesspiegel* forteller: «Mens de fleste forskere den gang (i 1992) stilte seg tvilende til drivhuseffekten,

framstår den i dag som et praktisk talt ubestridt faktum». Likevel minner den tyske miljøvernministeren Jürgen Trittin, om at den virkelige løsningen på problemet ennå ikke er funnet. «Johannesburg må derfor ikke bare bli et ordets toppmøte», understreket han, «men også et handlingens toppmøte».

Er det mulig å gjøre noe med miljøforstyrrelsene?

Global oppvarming er bare ett av de mange miljøproblemene som menneskeheten står overfor. Å treffe tiltak som virkelig monner, kan utvilsomt være lettere sagt enn gjort. «Nå som vi endelig er blitt klar over de forferdelige skadene vi har påført miljøet, arbeider kloke hoder på spreng for å finne teknologiske løsninger», skriver den britiske etnologen Jane Goodall. Men hun advarer: «Teknologi alene er ikke nok. Vi må også engasjere vårt hjerte».

Tenk igjen over problemet med global oppvarming. Tiltak som begrenser forurensningen, er kostbare, og mange fattige land har rett og slett ikke råd til å gjennomføre dem. Noen eksperter frykter at restriksjoner på energibruken vil få bedrifter til å flytte til fattigere land der de kan drive mer lønnsomt. Selv de mest velmenende ledere føler derfor at de befinner seg i en knipe. Hvis de arbeider for sitt lands økonomiske interesser, blir det gjort skade på miljøet. Hvis de går inn for å beskytte

miljøet, setter de økonomien i fare.

Severn Cullis-Suzuki, som var medlem av en rådgivende komité ved toppmøtet i Johannesburg, mener derfor at forandringene må gjennomføres på det personlige plan. Hun sier: «Virkelige miljøforandringer avhenger av oss. Vi kan ikke vente at våre ledere skal gjøre noe. Vi må konsentrere oss om hva vårt eget ansvar går ut på, og hvordan vi kan sørge for at forandringene finner sted.»

Det er bare rimelig å forvente at folk har respekt for naturen. Men å få dem til å gjøre de nødvendige forandringer i livsstilen er ikke lett. Vi kan illustrere det slik: De fleste er enige om at bilkjøring bidrar til global oppvarming. En person kan derfor ønske å redusere bilkjøringen eller klare seg helt uten bil. Men det er kanskje ikke så lett å gjøre det. Wolfgang Sachs ved Wuppertals institutt for klima, miljø og energi påpekte for en tid siden: «De stedene som spiller en rolle i hverdagen (arbeidsplass, barnehage, skole, butikker), ligger så langt fra hverandre at man ikke kan greie seg uten bil. ... Om jeg personlig ønsker å ha bil eller ikke, er uvesentlig. De fleste har ganske enkelt ikke noe valg».

Enkelte forskere, for eksempel professor Robert Dickinson ved Georgias teknologiske institutt, frykter at det allerede kan være for sent å

Den første Europakrisa

Kan ein tenkje seg eit EU utan kriser? Politiske og økonomiske konflikter har prega året 2003. Krigen i Irak splitta Europa, det vart samanstøytar om stabilitetspakta og forsøket på å vedta ei europeisk grunnlov enda med sammanbrot.

Desse konfliktane har spela seg ut med ein svak økonomi som bakteppe. Ein vekst i BNP på berre 0,4 prosent er noko av det lågaste det gamle Europa har opplevd sidan andre verdskrigen. No når veksten endelig er på veg attende til det gamle kontinentet takka vere dynamikken i den amerikanske og kinesiske økonomien, opplever Europa at verdien på euroen stig dag for dag i høve til dollaren. Dette brå skiftet i vekselskursen innom dei to valutaene fører til ei krise for euroen.

Rett nok har euroen hatt nok av utfordringar sidan fellesvalutaen blei innført for fem år sidan. Men både det tidlege fallet i verdi, innføringa av nye setlar og myntar, børs-krisa, det økonomiske tilbakeslaget og den manglande respekten for stabilitetspakta frå 1997 har blitt takla utan for store problem. Sanninga er at desse vanskaner verkar små i høve til problemet som ligg i at euroen har stige oppsiktsvekkjande mykje i verdi over kort tid. Denne verdiauken er eit sjokk som blir ei økonomisk, og ikkje minst politisk, eldprøve for den europeiske fellesskapen.

E-uro

For ei tid sidan sa nobelprisvinnar i økonomi, Robert Mundell, at den låge verdien på euroen gjennom dei første leveåra eigentleg hadde vore ein «bonus». Denne devalueringa i høve til andre valutaer hadde gjeve Europa ein uventa stimulans.

I dag er det tvert om – den høge eurokursen kan få katastrofale følger. Rett nok har den nye sjefen for den europeiske sentralbanken, Jean Claude Trichet, gjeve eit meir positivt inntrykk av situasjonen. Han åttvarar mot ein turbulent finansmarknad der valutakursane skiftar raskt og peikar på føremonene med ein sterk euro, nemleg låg pris på importerte varer og auka kjøpekraft. Men resonnementet hans verkar lite overtydande.

Det store fleirtalet blant økonomane meiner tvert om at ein styrkt valuta kjem til å forverre det store problemet i eueropeisk økonomi, nemleg for låg vekst. Arbeidsløysa og dei tronge offentlege budsjetta skuldast mykje dette grunnleggjande problemet. Økonomien i eurosona er for svak til at han fullt ut kan dra fordel av ein sterk valuta, slik USA kunne gle seg over den sterke dollaren sin på slutten av 1990-talet.

Ein kan nesten mekanisk rekne med at 10 prosent auke i kursen på euro kostar om lag ein prosent i tapt vekst i eurosona. Det vil seie at om

den europeiske fellesvalutaen held fram med å stige slik han har gjort dei siste vekene, blir det ikkje noko att av den auken i BNP på to prosent som ein har rekna inn for 2004. Europa vil nok ein gong kunne kome til å sjå at den amerikanske økonomien tek av medan Europa sjølv stagnerer. Å stogge verdistigninga på euroen vil ikkje automatisk føre til ny og varig vekst i Europa, meiner ekspertane, men det er ein naudsynt føresetnad for ny vekst.

Det er altså mykje som står på spel for den europeiske økonomien. Men også for politikarane. I alle land blir økonomien direkte påverka av dei økonomiske konjunkturane og bytetilhøvet mellom euro og dollar. Om ein ser på Frankrike, er det ikkje tilfeldig at statsminister Jean-Pierre Raffarin gjer det betre på meiningmålingane etter at OECD hadde varsla at den økonomiske veksten er på veg attende. For han som for mange andre europeiske politikarar vil ein dyrare euro vere dårleg nytt.

Avgjerande prøve

Men framfor alt vil den sterke euroen bli ei prøve for den europeiske fellesskapen, ikkje minst for den nye sentralbanksjefen, Jean-Claude Trichet må ikkje berre halde den unge institusjonen samla, og det kan vere vanskeleg nok når ein veit at fleire medlemsland har fristilt seg i høve til den offisielle politikken. Han må også halde dei ulike regjeringane under kontroll. Så kort tid etter bråket kring stabilitetspakta som oppstod av di Frankrike og Tyskland hadde budsjettunderskot som gjekk ut over dei 3 prosent av BNP som stabilitetspakta frå 1997 set som grense, har ikkje Europa råd til å gå inn i ein ny intern strid om kursen på euro. Men av di Maastricht-avtala er svært uklår på dette punktet, kan ein ikkje sjå bort frå at ein slik strid vil kome.

Det gjer ikkje oppgåva lettare at det er motstridande interesser mellom dei økonomiske og politiske leiarane i Europa og at dei nærmar seg problema på to ulike vis. Regjeringa for sin del fryktar at dei skal gå

glipp av den økonomiske veksten dei treng for å få ned arbeidsløysa. I sentralbanken er dei tvert om nøgde med at trenden på pengemarknaden peikar mot låg inflasjon.

Til no har begge partar freista å vise kompromissvilje, og til og med gått så langt at dei nyttar argument som kjem frå den andre parten. Politiske leiarar har understreka at den sterke euroen også har positive sider, medan sentralbanksjef Trichet har vedgått at ein sterk euro kan vere uheldig for den europeiske eksportindustrien.

Monetært tomrom

Sjølv om det på kort sikt kan verke roande at begge partar syner vilje til å kome einannan i møte og dermed hindre ein open krangel som ville verke svært skadeleg, vil ikkje det grunnleggjande problemet forsvinne: Kva er den europeiske valutapolitikken? I dag er det ingen som kan seie kor høgt dei politiske leiarane i EU meiner at eurokursen bør liggje.

Dette monetære tomrommet set EU i ein makteslaus økonomisk posisjon i høve til dei viktigaste konkurrentane. I både USA, Kina og Japan ligg valutapolitikken fast. I Washington blir det ikkje gjort noko for å stogge ein fallande dollarkurs så lenge eit slikt fall er til føremon for republikanarane, tvertom sa nyleg finansminister John Snow at marknaden burde la dollaren falle til sitt naturlege nivå. Beijing for sin del nektar plent å revaluere sin yuan. I Tokyo blir det brukt milliardar kvar månad for å hindre at dollaren fell for mykje. I EU blir det korkje sagt eller gjort noko som helst.

Fem år etter at den europeiske fellesvalutaen blei innført, er det på høg tid at dei europeiske leiarane skjønar at det trengst eit mål å styre etter og ein skipper som kan ta hand om styringa. Elles er ein monetær katastrofe ikkje til å unngå.

*Einerett Le Monde/Dag og Tid
Omsett av Thor Vardøen
og Kirsten Aasheim*

FRANSK FORBUD

Vi har alle hørt om de franske begrepene frihet, likhet og brorskap.

Et overveldende flertall av representantene i den franske nasjonalforsamlingen stemte denne uke for et forbud mot religiøse symboler i de statlige skolene. Dermed blir det forbudt med både skaut, jødisk kallelott og kors.

Så mye for friheten i det franske samfunnet.

DOJ

redde jorden fra følgene av den globale oppvarmingen. Dickinson mener at selv om forurensningen opphørte i dag, ville virkningene av tidligere forurensning av atmosfæren fortsette å gjøre seg gjeldende i minst 100 år!

Hvis verken myndigheter eller vanlige mennesker kan løse miljø-

problemene, hvem kan da gjøre det? Helt fra de tidligste tider av har menneskene vendt seg til himmelen for å få hjelp til å gjøre noe med været. Hvor naive slike bestrebelser enn har vært, illustrerer de den grunnleggende sannhet: Menneskene trenger Guds hjelp til å løse disse problemene.

«Vi har nye og sterkere holdpunkter for å si at det meste av den oppvarmingen som er registrert de siste 50 årene, skyldes menneskelig virksomhet.»

Våkn opp!

**FANTASIENS DANS
OM PENNEGUDEN.
DU SKAL IKKE HA FREMMEDE
GUDER I DIN FANTASI.**

« ... Hos stenen kan jeg ikke regne med andre iboende krefter enn tregheten, «tyngden». Hos både planter og dyr kan jeg regne med iboende dynamikk. Hos mennesket kan jeg foruten all annen levende dynamikk, fremfor alt regne med dets evne til å forestille seg usynlig virkelighet, til å begeistres, planlegge og beregne, og fremfor alt menneskets farlige anlegg til å skape det uvirkelige ved sin tøylesløse fantasi, angst og frykt.»

BDB

VERRE EN VOLD OG DRAP

Nå ryktes det at den demokratiske presidentkandidaten John Kerry har vært utro mot sin kone. Hvis dette er tilfelle, er hans dager "talte". Det er ingenting amerikanerne synes er verre en utroskap og sexhistorier. Husk bare kaoset etter Janet Jacksons puppevisning på TV. En kvinne har saksøkt henne for flere millioner dollar fordi hun ble sjokkert over å se det som skjedde.

DOJ

Voksne lider ofte av et aktivitetssyndrom, i stedet for at ungen er opptatt i aktivitet, så aktiveres barn av de voksne, og blir selv passivisert.

ASTRIDS ØKOHAGE

- Hjemmeundervisning (1.–10. kl.) rim.
- Økologisk hagebruk, kurs, omvisning etc.
- Bed & Breakfast. Døgnleie for turister, stud. etc. rim.

RING 55 28 52 69

Ny bok sendes ut til abonnentene

Det er avisen Samfunnslivs redaktør Dag Ove Johansen som nå utgir boken JOHANSENS ÅPENBARING på Bondes Forlag.

Dette er en samling essays og noveller som tematisk hører sammen. Her er fabler som beskriver hva som skjer når et håndskrevet manus fra fortiden får et helt folk til å bygge opp en ny religiøs og fanatisk bevegelse, hvordan planeten Jorden etter en nøye vurdering av galakseunionen blir tatt ut av sirkulasjon, hvorfor et ektepar velger et robotmenneske til å besøke en senil mor og svigermor på gamle hjemmet fordi de selv er gått lei av å snakke med henne.

Men her er også den dramatiske historien om hva som skjer når et

atomkraftverk på Kola-halvøya eksploderer.

Med i boken er også foredrag fra Nyorienteringens sommerstevner, bl.a. I skallemlernes fotspor, som er like aktuelt i dag som på 90-tallet. Rasehygiene holder fortsatt et godt nakketak på mange mennesker, både som ofre og utøvere. Skoledirektør i Finnmark, Brygfeld, uttalte i 1924 at samene var et degenerert folk som snart var ute av historien. I 1894 og 1898 hentet amerikanske myndigheter norske samer til Alaska for å lære eskimoene (inupiatene) reindrift. Amerikanerne oppfattet dem som dyktige og intelligente folk. I romanserien (som nå også utkommer på samisk) SJAMANENS RIKE, forteller forfatteren Dag Ove Johansen denne ukjente historien om de samiske emigrantene fra Finnmark.

Dag Ove Johansen, som hittil har utgitt nærmere 25 bøker siden debu-

ten i 1974, har gjennom en årrekke vært inspirert av Bertram D. Brochmanns tanker og idéer, også i sitt skjønnlitterære forfatterskap.

Dag Ove Johansen
JOHANSENS
ÅPENBARING
Bondes Forlag, Ørsta, 2004,
136 s. Kr. 200,-

PS.

De av abonnentene som, mot formodning, ikke ønsker å beholde denne boken selv, kan f.eks. gi den bort til noen andre. I motsatt fall, bes den returnert direkte til forfatteren: Dag Ove Johansen, 8200 Fauske. DS.

Konsentrasjon

For en del år siden ga jeg ut en roman med tittelen «Inntrengere». Jeg hadde foreslått tittelen «Nonsentrasjon», men forlaget satte foten ned.

Av Nina Karin Monsen

Jeg angrer fremdeles på at jeg ga meg. Temaet om systematisk ødeleggelse av andres konsentrasjon er fremdeles altfor lite omtalt. Det motsatte, konsentrasjonens helbredende virkning er like dårlig kjent.

Forleden (1. november) viste NRK I en dokumentar om narkolepsi, en sykdom som «skruer av» musklene med den følge at man øyeblikkelig faller i søvn. Blant intervjuobjektene var en ung jente i 14–15 års alderen, britiske Jacqueline. Hun sov vanligvis tre-fire timer på skolen, og la seg ofte straks hun kom hjem. I sine våkne timer falt hun ustanselig i søvn noen minutter, ca 50 ganger for dagen. Men hun vil forferdelig gjerne bli ballettdanserinne, og har tatt eksamen på ett år med svært gode karakterer på en danseskole som vanligvis tar to år. Når hun danser, holder hun seg våken. Forklaringen var at konsentrasjonen om den strukturerte balletten ga henne nok energi til å overvinne sine problemer.

Dette er en vakker historie; et bilde på menneskets muligheter. En ung tapper jente, et uvanlig pågangsmot, et ekstremt problem, og et slikt yrke! Hvis det er noen som må holde seg våkne er det ballettdansere.

Jeg kjenner mange andre historier om helbredelse gjennom konsentrasjon. En kusine med store leddsmerter løser kryssord og smertene forsvinner. Jeg har med mine ikke altfor store plager vært reddet av korrekturlesning. Hvis det er en egenskap som har hjulpet meg er det min evne til å konsentrere meg hun-

dre prosent når jeg leser, skriver eller holder foredrag om noe jeg selv synes er av vesentlig betydning. Da endrer virkeligheten seg, tretthet og smerter, til og med virus forsvinner.

Helbredelse ved bønn kan rett og slett være dyp konsentrasjon om en guddommelig, strukturert virkelighet. Når mennesker forstår seg selv i en meningsfylt godhet, kan de få adgang til ren energi. Det behøver faktisk ikke være mystisk.

Konsentrasjon om noe man liker og verdsetter, hvor det er oppgaver, utfordringer og mål, løfter mennesker over på et annet bevissthetsplan. Mentale, strukturerte anstrengelser samler bevisstheten og lar oss fungere på et overordnet nivå på en langt bedre måte. Mennesket blir skapende fra et annet sentrum.

Det som virkelig krever konsentrasjon er naturligvis først og fremst tenkning. Tenkning er konsentrert struktur. I våre dager er det mange som sier at de ikke har tid til å tenke, eller at det er vanskelig og kjedelig. De går ikke bare glipp av ren energi, men også av god helse. Det er dessverre typisk for vårt moderne samfunn at det er de strukturerte fagene som er minst populære, som matematikk, logikk, filosofi, samt nærgående selvsobservasjon og selverkjenning hvor erkjennelse av egne tanke-mønstre er målet.

Hos oss bedrives systematisk nonsentrasjon. Fra fødsel til død behandles vi som vesener som ikke bør eller kan konsentrere seg. Det synes opplest og vedtatt at avbrytelser er av det gode, og at det skal være mest mulig av det.

Jeg tror at dette systematiske nonsentrerte mønsteret i all hovedsak kommer fra media. Det er journalistenes metode til makt. Å lese aviser

er det samme som å bli jaget fra sak til sak, ingen har nevneverdig betydning, men det er mange av dem. De fleste mangler analyser. En dagsavis er en serie med lett forglemmelige detaljer. Noen bilder, noen ansikter her og der husker man, men ikke hvorfor. Litt sladder kan man la gå videre til de som ikke har lest akkurat den avisen, det er alt.

På radioen avbryter journalister seg selv og sine intervjuobjekter med musikk som fjerner den smule konsentrasjon som er i ferd med å bygge seg opp. Noen tv-journalister avbryter i utgangspunktet ved å være to, hvis ikke de er det, må de intervju mange på en gang; alle avbryter hverandre og blir avbrutt av programlederen. De fleste programmer skal ikke være vanskelig, de skal være for alle, hvilket rett og slett betyr: Det skal ikke være nødvendig å

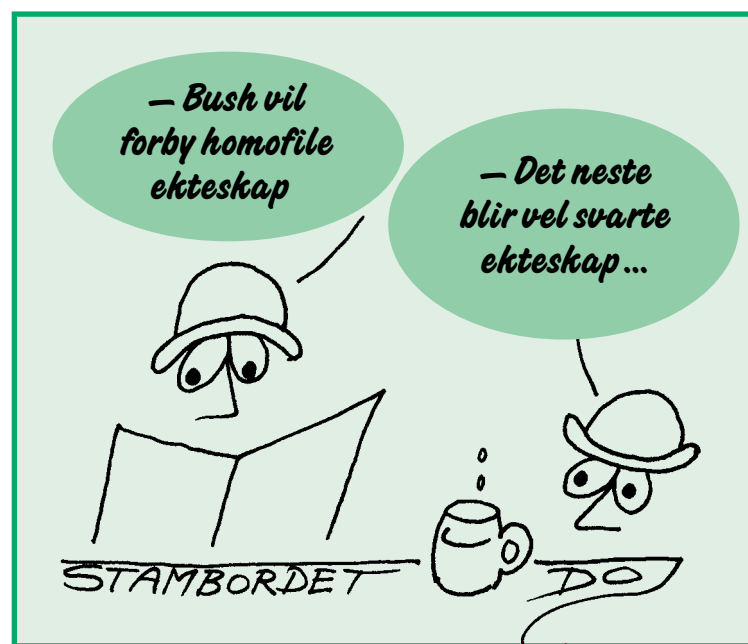
konsentrere seg. Det er medias glade budskap. Men sannheten er at media sprer bevissthetsinnholdet som var det møkk, tar masse tid og sluker energi. Media er et stort hull. Mennesker fungerer dårligere og dårligere.

Det finnes selvsagt unntak. De lar jeg ligge. Krigen mot konsentrasjonen pågår nemlig overalt. Man kan tro at de fleste virkelig vil ha det slik. Arbeidsliv, skole og privatliv er også en lang serie med foreteelser som ikke henger sammen. Man holder på med mange forskjellige aktiviteter og treffer stadig forskjellige og nye mennesker. Det som er varig har forsvunnet seg fra innholdet til selve avbrytelsesaktiviteten. Der er vi blitt mestre.

Det nonsentrerte merkes ikke minst i samtalen. Mange lytter ikke, de skifter stadig tema, snakker på

innpust og utpust, ethvert tema kan avsluttes med beskrivelsen av en opplevelse et eller annet sted langt borte. De har ingen prinsipper, ingen premisser, ingen tråder, bare assosiasjoner og impulser. Dessuten skal man hele tiden ha mat og drikke, ta en telefon, sende en sms-melding, en e-post, skrive en artikkel, ut på badet, på loftet, ned i kjelleren, hvor som helst bare ikke inn i nærheten, i det konsentrerte stille sentrum. Det blir vanskeligere og vanskeligere å hente seg inn igjen. Man flyter forhåpentligvis et sted der ute – om noen vil være så vennlig å se etter.

Når Jacqueline blir litt eldre, håper jeg at hun skriver en bok om sin måte å tenke på. Den hadde vært vel verd å lære utenat.

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta